Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

Тошкент ҳақиқати

РЎЗНОМА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ҚЎМИТАСИ, ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИНИНГ БОШ НАШРИ

№ 59 (10.055). • 1991 йил 27 март • чоршанба • Баҳоси 6 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН РАВНАҚИ БУТУН ДЕҲҚОНЧИЛИК-САНОАТИ ТАРАҚҚИЁТИ БИЛАН ЧАМБАРЧАС БОҒЛИҚ

Ўзбекистон ССР Президенти И. А. КАРИМОВнинг республика қишлоқ хўжалиги ходимлари қурултойида сўзлаган нутқи

Азиз ўртоқлар!

Авваламбор сизлар билан дийдор кўришганимдан ғоят мамнун эканимни изҳор этишга, сиз азизларни, сиз орқали бутун Ўзбекистон деҳқонларини улуғ айём — Наврўз билан табриклашга, оилаларингизга қут-барака, ишларингизга ривож тилашга рухсат бергайсиз. Наврўз байрами деҳқончилик йили бошида халқимизга шодхуррамлик бахш этиб, бирордарлик, дўстлик байрамига айланиб кетди.

Ҳурматли деҳқонлар!

Қурултойимиз бутун мамлакат учун мураккаб ва оғир бўлган пайтда ўтмоқда. Улуғ Ватан уруши давридан бери жамиятимизда бунчалик оғир шароит бўлмаган эди, десам янглишмасам керак. Сиёсий тарафкашлик кучайди. Турли-туман ижтимоий гуруҳларнинг ўзбошимчалиги, қарама-қаршилик, адоват уруғлари жамият барқарорлигини ларзага солмоқда.

Республикалар ўртасидаги ўзаро хўжалик алоқалари жар ёқасига келиб қолди, моддий-техника ресурслари билан таъминлаш режалари барбод бўлмоқда. Пухта ўйламасдан бошлаб қўйилган қатор ишларга харид бозоридаги қийинчиликлар қўшилиб, ҳаммаёқ чалкашиб бормоқда.

Саноат ва бошқа соҳалардаги ишлаб чиқариш муттасил пасаймоқда. Пулнинг қадри тушиб кетяпти. Нарх-наво ошмоқда. Халқнинг озиқ-овқат ва моддий таъминоти ёмонлашяпти, унинг тинчлиги бузиляпти. Натижада қайта қуришга бўлган ишонч сусаймоқда.

Болтиқбўйи ва Кавказорти республикаларидаги миллатлараро муносабатларнинг кескинлашуви ҳам барчамизни ниҳоятда ташвишга солмоқда. Тоғли Қорабоғ, Жанубий Осетияда бўлаётган воқеалар, ҳозирги энг замонавий қурол-аслаҳалар қўлланилиши билан содир бўлаётган жиддий тўқнашувлар мамлакатимизни граждандар уруши ёқасига олиб келиб қўймоқда.

Баъзан тамомила мантиқсиз, ақлга сиғмайдиган воқеалар содир бўлмоқда. Ўтган йили мамлакатимизда ғалла ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан энг юқори ҳосил олинган эди. Бунга хурсанд бўлиш керак эди, лекин бу ҳосилнинг жуда катта қисми далада қолиб кетди. Давлат буюртмалари бажарилмади. Мамлакат эса яна чет элдан дон сотиб олишга мажбур бўлди.

Шу биргина мисолнинг ўзиёқ, менинг назаримда, давлат, унинг кучлари ва имкониятлари уддалаб бўлмас даражада ишдан чиқаётганини кўрсатиб турибди. Деҳқончилик соҳасида кўпдан-кўп масалалар бўйича тушунмовчилик мавжуд. Бу соҳани тараққий эттириш йўллари ҳақида ҳам бирор-бир ойдинлик сезилаётгани йўқ. Умуман, мамлакатга колхоз ва совхозлар керакми ўзи йўқми, деган баҳслар давом этмоқда. Айрим кишилар ердан батамом хусусий мулк сифатида фойдаланиш вақти келди, деб ерни парча-парча қилиб, фойдаланиш учун топшириб юборишни ҳам таклиф қиляптилар.

Мамлакатимиздаги ҳозирги аҳвол мана шундай. Бунинг сабабларини қаердан қидириш керак, нима учун бугунги вазият оғирлашиб қолди? Асосий гап шундаки, бир вақтлар қайта қуришни бошлаймиз деб, ишлаб чиқаришни бошқариш соҳасидаги талай камчиликларга эга бўлган эски системани деярли йўқ қилдик. Лекин янгиси бунёд этилмади. Мамлакатга ҳозир ниҳоятда зарур бўлиб турган тартиб-интизом йўқ ҳисоби. Ақл-заковат билан тўпланган тажриба ва анъаналар ҳам барбод этилмоқда.

Мен аввал ҳам бу фикрни айтган эдим, ҳозир яна такрорлайман: ахир ўзингиз ўйлаб кўринг, ўртоқлар! Янгисини яратмай туриб, аввалгисини барбод этиб ташлаш қайси ақлга сиғади? Янги уйни—иморатни қурмасдан, эски уйни—ўзимиз истиқомат қилаётган уйни йиқитиш, вайрон қилиш — бу ақлдан эмас. Бутун мамлакатимизда йўл қўйилган бундай хато ўзининг салбий таъсирини кўрсатмоқда.

Мен мазкур фикрларни бу ерда, қурултойда яна бир бор айтаётганимнинг сабаби шуки, республикамизда ҳам колхоз ва совхозлардан воз кечишга чақириб юрганлар оз эмас.

Мана шунинг учун биз бу масалада ўзимизнинг аниқ йўлимизни, бизнинг шароитга мос келувчи усулларни, хуллас, аграр сиёсатимизнинг қандай бўлиши кераклигини узил-кесил белгилаб олишимиз зарур.

Бу масала хусусида мен сўнгги вақтларда бир қатор машҳур деҳқонлар ва олимлар билан, колхоз ва совхозларнинг катта тажрибага эга бўлган раҳбарлари билан суҳбатлашдим. Уларнинг фикрлари шундан иборатки, бу ўринда республикамизга хос бўлган шарт-шароитларга албатта эътибор бермоқ зарур, айни вақтда эришилган ютуқларни, қўлга киритилган ижобий натижаларни ҳам инкор этмаслик керак. Республикамиз қишлоқ хўжалигини тараққий эттириш ҳамда сувдан фойдаланиш масалаларида бой тажрибага, катта имкониятларга эга эканлигини ким инкор эта олади? Ўтмиш ҳаётимизни фақатгина қора рангга бўяш — бу қайта хатога йўл қўйиш демакдир. Тарихимизни баҳолаганда халқимиз, жамиятимиз учун меҳнати синган инсонларга адолат, ҳақиқат кўзи билан қарашимиз керак, албатта.

Юртимизга ҳар йили Осиё, Африка, Лотин Америкасидаги мамлакатлардан ўнлаб делегациялар келади. Улар бизнинг чўл минтақаларимизни ўзлаштириш, ердан фойдаланиш хусусида тўплаган тажрибаларимизни ўрганадилар.

Бизнинг колхозларимиз, совхозларимиз ва агросаноат бирлашмаларимиз ялпи маҳсулотнинг деярли 80 фоизини етиштиради. Кўпчилик хўжаликлар пахта ҳосили бўйича, мева-сабзавот етиштириш ҳамда чорвачилик бўйича юксак даражада тараққий этган капиталистик мамлакатларнинг илғор хўжаликлари билан бемалол тенглаша олади. Бундай хўжаликларимизда нафақат самарали ишлаб чиқариш йўлга қўйилган, уларда аҳолининг ижтимоий таъминоти ҳам дуруст.

Шунинг учун ҳам қайси йўлдан боришимиз керак, деган масалани ҳал қилар эканмиз, назаримда, республикамизнинг ўзига хос хусусиятларини албатта эътиборга олишимиз керак. Улар нималардан иборат?

Биринчидан, суғориш зоналарида аҳоли зич жойлашган ва бу жойларда ер танқис. Ўзингизга маълумки, республикамизнинг аксарият минтақаларида ҳар бир меҳнатчига 1—1,5 гектар ва ундан ҳам озроқ ер тўғри келади. Бундай жойларда ерни хусусий мулк сифатида бўлиб бериш катта фожиага айланиб кетиши мумкин. Одамлар бир-бирларига шу қадар ёв бўлиб қолишлари мумкинки, бунинг оқибати нималарга олиб боришини айтиш қийин.

Иккинчидан, бизнинг деҳқончилигимиз — суғориладиган деҳқончилик. Катта-катта каналлар, суғориш ва дренаж тармоқларининг суғориладиган далалар билан боғлиқ бўлгани яхлит ер-сув комплексини юзага келтиради.

Ўйлаб кўринглар: бу яхлит комплексдан ерни узиб олиб, хусусий мулк сифатида фойдаланишга топшириб бўладими? Агар шундай қилинадиган бўлса, суғориш тармоқларию, сувнинг ўзини ҳам бўлиб бериш керак бўлади. Ахир сувсиз ер кимга керак? Унинг қадри борми ўзи?

Учинчидан, ўлкамизда асосий фондлар сув хўжалиги воситалари, машина-тракторлар, чорвачилик комплекслари, катта боғдорчилик-узумчилик хўжаликлари тарзида шаклланди. Бу кенг кўламдаги асосий ишлаб чиқариш воситаларини якка хўжаликларга қандай қилиб бўлиб бериш мумкин?

Тўртинчидан, пахта етиштиришга ихтисослашиб қолганимизни ҳам назардан қолдириб бўлмайди. Бу жуда меҳнатталаб экиндир, бироқ жамоа хўжаликлари ва давлат хўжаликлари майдонларининг кенг-кенг бўлиши, яъни бир минг гектардан бошлаб то 6-8 минг гектаргача бўлиши, суғориладиган пайкалларнинг 4-12 гектар ерни эгаллаши, қудратли машина-трактор парки туфайли меҳнатнинг 80 фоизига қадар қисми механизмлар ёрдамида бажарилмоқда. Бу эса ишни осонлаштириб, меҳнат унумдорлигини таъминламоқда. Шунинг ҳаммасини ҳисобга олсак, ишончимиз комилки, жамоа ва давлат хўжаликларини тарқатиб юборишга бугун асос йўқ. Лекин сир эмаски, колхоз ва совхозлардаги ишлаб чиқариш муносабатлари замон талабларига жавоб бермай қоляпти.

(Давоми иккинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ХОДИМЛАРИ ҚУРУЛТОЙИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИНГ ЖУМҲУРИЯТ МЕҲНАТКАШЛАРИГА МУРОЖААТИ

Қадрли ўртоқлар!

Жумҳуриятимиз қишлоқ хўжалиги ходимларининг бу йилги қурултойи мамлакатимиз ўз бошидан ўта масъулиятли дамларни кечираётган бир даврга тўғри келди. Қайта қуриш даври иқтисодий, ижтимоий, сиёсий зиддиятлари ҳаётимизга кириб келаётган демократик жараёнларнинг жамиятдаги айрим бузғунчи кучлар фаолияти туфайли кескинлашуви кун тартибига Иттифоқ тақдири масаласини қўйди.

Эндиликда ҳаммамизга маълумки, Ўзбекистон халқлари ҳозирги шароитни жуда яхши тушунган ҳолда янгиланаётган Иттифоқ ҳамда жумҳуриятимизни унинг таркибига мустақил давлат сифатида кириши учун овоз бердилар. **Биз, қурултой қатнашчилари Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларига мурожаат қиламиз.**

Жумҳуриятимиз раҳбариятининг юртимиз иқтисодий ва сиёсий мустақиллигини таъминлаш, халқ фаровонлигини янада ошириш мақсадида амалга ошираётган ишларини тўла маъқуллаймиз. Бу соҳада қилинаётган ишларга ҳар бирингиз ҳиссангизни қўшасиз деб ишонамиз.

Ўзбекистон равнақи, унинг келажаги — қишлоқ хўжалиги, бутун агросаноат тараққиёти билан чамбарчас боғлиқдир.

Бугунги куннинг энг долзарб масаласи — жумҳурият қишлоқ хўжалигини, у билан боғлиқ барча тармоқларни биргаликда узвий ривожлантириб, аҳолининг озиқ-овқатга бўлган эҳтиёжларини тўлиқ қондиришдир.

Пахтачиликка ихтисослаштирилган ишлаб чиқариш билан бир қаторда чорвачиликни, мева-сабзавотчиликни, дон етиштиришни, пиллачиликни ва бошқа барча соҳаларни янгича иқтисодий хўжалик юритиш усуллари ва ўзаро мутаносиблик асосида ривожлантириш бош вазифамиздир.

Меҳнат унумдорлигини ошириш, деҳқончилик маданиятини кўтариш, бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнида қишлоқ жойлардаги кам даромадли оилаларни ижтимоий муҳофаза қилиш доим диққат марказимизда туриши лозим. Қишлоқда маданий-маиший тармоқларни кенг ривожлантириш, деҳқонлар турмуши шароитларини яхшилаш, уларнинг маънавий эҳтиёжларини қондириш ҳамма ишларимизнинг бош мезони бўлмоғи лозим.

Барчамиз бир тан, бир жон бўлиб ҳаракат қилсак, ҳамжиҳат, ҳамдард бўлсаккина бу муҳим ишларни амалга ошириш мумкин бўлади.

Ўртоқлар, куни кеча ҳаммамиз учун азиз бўлган Наврўз байрамини ўтказдик. Бобо деҳқонларимиз бу байрамдан кейин белни маҳкам боғлаб енгини шимариб баҳор ишларини бошлаб юборганлар. Шу сабабли биз тезда экиш-тикиш учун зарур бўлган ишларни поёнига етказиб, ғанимат дамлардан унумли фойдаланмоғимиз керак.

Шу ўринда бизнинг энг яқин ёрдамчиларимиз бўлган **механизаторларга мурожаат қиламиз:** техника ремонтини соз ва сифатли ўтказиб, бу йилги ҳамма экинларни ўз вақтида экиб олиш чораларини кўришга чақирамиз.

Юртимизда сув доим ҳаёт рамзи сифатида ардоқланиб келинган, унинг ҳар бир томчиси қадрига етилган. Шу сабабли биз **сув хўжалиги ходимларидан** илтимос қиламиз: сизларнинг ишни қандай ташкил қилишингиз кўп жиҳатдан жумҳуриятимиз иқтисодиётига ва унинг экологик ҳолатига жуда катта таъсир кўрсатади. Сув ресурсларининг танқислигини инобатга олган ҳолда унинг исроф бўлишига йўл қўймасликка, ҳамда суғориш ишларини фан-техника ютуқлари асосида олиб боришга чақирамиз.

Ўртоқлар!

Жумҳуриятимизда деҳқончилик маҳсулдорлигини оширишнинг яна бир имконияти — ернинг мелиоратив аҳволини яхшилашдан иборатдир.

Биз республика **сув хўжалиги ва сув қурилиш ташкилотлари ходимларидан** давлат томонидан берилаётган маблағлардан оқилона фойдаланишни сўраймиз. Қишлоқ хўжалиги учун керакли бўлган техника, уруғ ва ёқилғи-мой етказиб бераётган саноат ходимларига қанчалик қийин эканлигини биз яхши ҳис этамиз. Сўнгги йилларда узилиб қолган иқтисодий алоқалар сизларни жуда қийин аҳволга солиб қўйди. Лекин сизлар бу қийинчиликларни енгиб, қишлоқ хўжалиги учун сувдек зарур нарсаларни бизларга ўз вақтида етказиб берасизлар деган катта умиддамиз.

Деҳқоннинг пешона тери билан етиштирган маҳсулотини элимиз дастурхонига тўла-тўкис етказиб бериш асосий вазифалардандир. Исрофгарчилик қадимдан энг ёмон нарса ҳисобланган. Афсуски, сўнгги пайтларда шу нарсани сал эсдан чиқаргандай бўлаяпмиз. Исрофгарчиликка қарши курашишнинг унумли йўли — етиштирилган маҳсулотларни қайта ишлашдир. Шунинг учун биз **қайта ишлаш корхоналари ходимларига** мурожаат қиламиз: сўнгги пайтларда сизлар томонингиздан жуда кўп хайрли ишлар қилинаяпти, сизларнинг уддабуронлигингиз натижасида кўпгина жойларда қўлбола цехлар ишга туширилди, лекин шунга қарамасдан бугунги кунда етиштирилган маҳсулотнинг деярли учдан бир қисми исроф бўлмоқда. Шу сабабли барча имкониятларни ишга солиб, маҳсулотни қайта ишлаш ҳажмларини иложи борича ошириш зарур.

Деҳқоннинг унумли ишлаши учун унинг хонадони бола-чақасидан, рўзғоридан кўнгли тинч бўлиши лозим. Биз, **азиз ўқитувчилар ва шифокорлар, савдо ва маиший хизмат ходимларига** мурожаат қилиб, бу соҳалардаги ишларни янада жонлантириш, инсонга бўлган ғамхўрлик, меҳр-шафқат удумларини янада равнақ топтиришда ўз меҳнатларини аямасликка чақирамиз.

Жумҳуриятимиз Президенти ва раҳбарияти томонидан деҳқонлар аҳволини яхшилаш борасида анчагина ишлар амалга оширилмоқда. Меҳнаткашларимизга томорқа ерлари берилишининг ўзи оламшумул иш бўлди. Лекин ажратилган ерларнинг кўпчилигидан унумли фойдаланилмаётгани ачинарли ҳолдир.

Азиз қурувчиларимиздан қанчалик қийин бўлмасин бор ички имкониятларни ишга солиб меҳнаткашларга уй-жой қуриш муаммосини ечишни ҳамда қишлоқларимизда социал-маданий объектларни соз ва сифатли қилиб қуриб беришни сўрардик.

Шу ўринда томорқа ери олган ўртоқларимиз долзарб вақтларини ўтказмасдан кўчат — сабзавотларни экиш ишларини бошлаб юборишлари лозимлигини эслатиб ўтмоқчимиз.

Куни кеча республика Президентининг Фармонида шахсий томорқа хўжаликларининг эгалари бўлмиш деҳқонларга молиявий ёрдам бериш ва улар уюшмаси моддий-техника базасини мустаҳкамлаш учун ажратган 1 миллиард сўм маблағ бу ишларни амалга оширишда катта гаровдир. Шу сабабли биз **шахсий хўжалик уюшмаси аъзолари** юқорида айтилган ишларни зудлик билан амалга оширади деган умиддамиз.

Биз қурултой қатнашчилари жамоа ва давлат хўжаликларининг зарурлигини тан олиб, уларни янада ривожлантириш билан бир қаторда меҳнатни ташкил қилишнинг янгича йўллари учун ҳам кенг имкониятлар яратиб беришимиз керак, деб ҳисоблаймиз.

Бундан буён асосий диққат-эътиборни ижара алоқаларини ширкат ва деҳқон хўжаликларини ҳамда акционер жамоаларини тузишга ва уларни янада такомиллаштиришга қаратмоғимиз керак.

Ота-боболаримиздан мерос бўлиб қолган ерга бўлган ҳурматни тиклаш учун **оқсоқолларимиз**га мурожаат қиламиз. Ўсиб келаётган ёш авлодга таълим-тарбия беришда сизларнинг бой тажрибангиз жуда катта аҳамиятга эга. Сизларнинг оқилона фикр ва маслаҳатларингиз жумҳуриятимизда тартиб-интизомни мустаҳкамлашда халқимизнинг тинч ҳамда фаровон яшашида энг керакли восита бўлиб хизмат қилади.

Олимларимиз деҳқончиликни илмий асосда олиб бориши учун ҳаракат қилаётган бўлсалар ҳам, ҳали амалга оширилмаган ишлар жуда кўпдир. Ишончимиз комилки, сизлар халқимиз дастурхонини тезроқ нозу неъматларга тўлдиришнинг илмий асосли йўлларини топиб берасизлар.

Биз ишонамизки, бундан буён ҳам сизлар янги навларни яратиш, илғор технологияларни жорий қилишда жонбозлик кўрсатасиз ва деҳқонларимиз меҳнатини енгиллатишга ўз ҳиссаларингизни қўшасиз.

Ўртоқлар!

Бутун Иттифоқимизда сиёсий ва иқтисодий танглик ҳукм суриб турган бир пайтда биз юртимиз меҳнаткашларининг интернационал бирлиги, матонати ва сабр-тоқатига ишонамиз. Ҳар биримиз жумҳуриятимизда осойишталикни сақлашга, бир-биримизга бўлган меҳр-оқибатни тиклашга ўз ҳиссамизни қўшамиз деган умиддамиз. Бугунги кунда шахсий манфаатларимизни ва ғаразларимизни четроққа қўйиб элнинг қорнини тўйдириш, устини бут қилишга ҳаммамиз баб-баравар ҳаракат қилишимиз керак.

АМАЛИЙ ИШЛАР ДАВРИ

26 МАРТ КУНИ ТОШКЕНТДА ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ XIV СЪЕЗДИНИНГ ИККИНЧИ БОСҚИЧИ БЎЛИБ ЎТДИ

Жумҳурият касаба уюшмалари съезди иккинчи босқичининг иштирокчилари қабул қилинган ҳужжатларда мустақиллик, ихтиёрийлик ҳамда давлат ва хўжалик бошқаруви идораларига тобе бўлмаслик, улар назоратидан четда бўлиш принципларини қайд этдилар.

Съезднинг биринчи босқичи бўлиб ўтган 1990 йил сентябрь ойидан буён ярим йилдан кўпроқ вақт ўтди. Ўшанда делегатлар Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясини тузиш тўғрисидаги декларацияни ишлаб чиқишган эди. У ҳозирги кундаёқ турмушга фаол татбиқ этилаяпти, амалий иш олиб бориляпти ҳамда бутун касаба уюшмаси ҳаракатида туб тузилиш ва сифат ўзгаришлари қилиниши зарурлигини исботлади.

Жумҳурият оммавий ахборот воситаларида Ўзбекистон ССР касаба уюшмалари Федерациясининг Устави ҳамда унинг яқин давр ва истиқболга мўлжалланган амалий ҳаракатлари Дастури лойиҳаси эълон қилинган эди. Лойиҳаларни муҳокама қилишда деярли барча бошланғич касаба уюшмалари ташкилотлари иштирок этди, жумҳуриятдаги энг оммавий жамоат ташкилотининг минглаб аъзолари ўз фикрларини, таклифларини, мулоҳазаларини ва тузатишларини билдирдилар. Съезднинг иккинчи босқичи очилиши арафасида касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши тушган барча таклифларни системага солиш, таҳлил қилиш ва умумлаштириш борасида катта ишларни амалга оширди.

Федерация кенгашининг раиси Б. А. Алламуродов съездда сўзлаган нутқида шу ҳақда гапирди. У бошланғич ташкилотларнинг кўпчилиги, касаба уюшмалари оддий аъзоларининг аксарияти тузилиш ва сифат ўзгаришлари тўғрисидаги ғояни маъқуллаганини, фуқароларнинг тармоқ ва ҳудудий бирлашмаларига кўпроқ мустақиллик бериш хусусида ўртага қўйилган қоидаларни қўллаб-қувватлаганликларини таъкидлади.

Янги Уставнинг асосий қоидаларига бир қанча тузатишлар киритилди, касаба уюшмалари эълон қилган барча ижтимоий, сиёсий, ёшлар ва бошқа ташкилотлар ҳамда ҳаракатлар билан тенг ва эркин шериклик қилиш принциплари ҳам ўз ифодасини топди.

(Давоми иккинчи бетда).

Республика комиссиясининг мажлиси

Чакана нархларнинг ислоҳ қилиниши муносабати билан жумҳурият аҳолисини ижтимоий ҳимоялаш тадбирларини тайёрлаш ва ўтказиш республика комиссиясининг навбатдаги мажлиси 25 март куни ўтказилди. Мажлисни Ўзбекистон ССР Вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов олиб борди.

Аҳолига компенсация тўлаш ишларининг бориши ҳақида Ўзбекистон ССР Вазирлар Кабинети Раисининг ўринбосари, мазкур комиссия раисининг муовини Б. С. Ҳамидов ахборот берди.

Мажлисда таъкидлаб ўтилганидек, нархларнинг ўзгариши муносабати билан аҳолига қўшимча ҳақ тўлаш ишлари бошлаб юборилганига қарамай, аксарият вилоятлар ва шаҳарларда бу муҳим тадбирни амалга ошириш соҳасидаги ишлар лозим даражада авж олдирилмаган. Айрим ташкилотлар ва муассасаларда эса компенсация олувчиларнинг рўйхатини тузишда тегишли ҳужжатларни расмийлаштиришда сусткашликка йўл қўйилмоқда.

Бу борада тарғибот ва тушунтириш ишларини кучайтириш, давлат банки муассасалари ходимларининг ва бошқа мутахассисларнинг телекўрсатув орқали суҳбатларини ташкил этиш зарурлигига эътибор қаратилди.

Аҳолидан тушаётган кўпдан-кўп саволларни инобатга олиб, мазкур масала билан бевосита шуғулланувчи ташкилотларнинг раҳбарлари зиммасига меҳнаткашларнинг саволларига малакали жавоб берилишини уюштириш вазифаси юклатилди.

(ЎзТАГ).

ФУҚАРОЛАР, ТАШКИЛОТЛАР, КОРХОНАЛАР, МУАССАСАЛАР, ЖАМОА ХЎЖАЛИКЛАРИ, ДАВЛАТ ХЎЖАЛИКЛАРИ ВА БОШҚАЛАР ДИҚҚАТИГА.

Чакана нархларнинг ўзгариши туфайли аҳолига компенсация тўлаш билан боғлиқ масалалар юзасидан қуйидаги телефонлар орқали мурожаат қилишингизни сўраймиз:

Социал таъминот вазирлиги — 55-67-76
Жамғарма банки — 45-35-49, 45-35-44
Алоқа вазирлиги — 33-62-54, 33-47-49
Молия вазирлиги — 39-16-24, 39-19-45

Давлат меҳнат ва ижтимоий масалалар комитети — 41-79-06, 41-76-09.

Ўзбекистон ССР Президенти И. А. КАРИМОВнинг республика қишлоқ хўжалиги ходимлари қурултойида сўзлаган нутқи

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Қишлоқ хўжалик соҳаси, унинг тармоқларини янги иш услубига ўтказаётган ислоҳотнинг асосий мақсади аввaламбор деҳқонларимизнинг ишдан манфаатдорлигини тубдан ўзгартиришдир, ўз меҳнатини — ҳосили, пировард натижасини биринчи навбатда ўзларига қайтаришдир, уларнинг турмуш даражасини, савиясини кўтаришдир.

Демак, бизнинг ҳозирги асосий вазифамиз деҳқонларга ўз меҳнати самарасидан тўла-тўкис фойдалана олишга бўлган ишончини кучайтиришимиз керак. Бу эса деҳқонларга деҳқон ишончини қайтаришдир. Қишлоқда қайта қуришнинг асосий мазмуни, менимча, мана шундан иборатдир.

Қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқаришни қандай ташкил қилмайлик, қай томонга бурмайлик, бир нарсани ҳеч қачон унутмаслигимиз керак. У ҳам бўлса шуки, деҳқон бой бўлмасдан — ишчи ҳам, зиёли ҳам тўқ бўлиши мумкин эмас, халқимизнинг, эл-юртимизнинг ҳаётини, келажагини фаровон қилиб бўлмайди. Бу аниқ гап.

Шунга асосланиб, жамоа ва давлат хўжаликларининг ишларини тубдан ўзгартиришимиз керак, шахсий, кооператив ва деҳқон фермер хўжаликларига кенг кўламда йўл очиб беришимиз лозим.

Колхоз ва совхозларга келганда, аввaламбор, уларнинг хўжалик юритиш механизмини қайта қуриш керак.

Биринчидан, раҳбарликнинг маъмурий-буйруқбозликка асосланган усуллари иқтисодий, бозор муносабатларига асосланган усуллар билан алмаштирилмоғи керак. Бошқарувнинг бутун механизми шахс ва коллективнинг моддий манфаатдорлиги қоидаларига асосланиши лозим. Шунда кам сарф-харажат билан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқаришга эришиш мумкин.

Иккинчидан, ҳозирги хўжаликларнинг ички тузилиши ижара-кооператив усулига алмаштирилиши керак. Барча ишлаб чиқариш воситалари ва хизмат кўрсатиш соҳалари мустақил хўжалик ҳисобидан ижара, кооператив ва акционер коллективлари билан алмаштирилиши лозим.

Республикамизда юқорида айтилган услубда, оила ва ижара пудрати асосида иш кўраётган кўпгина хўжаликлар мавжуд. Уларнинг иш натижалари эски услубда ишлаётган хўжаликларнинг иш натижаларига нисбатан анча юқори. Чунки улар замиридаги иқтисодий омил механизми оддий ишчи манфаатини жамоат манфаатлари билан чамбарчас боғлаган. Меҳнат ҳақини ошириш ва моддий фаровонликни юксалтиришни таъминлайди. Бундай хўжаликларда бошқарув аппарати кескин қисқаради. Масалан, Ким Пен Хва номли колхознинг бошқарув аппарати 6 кишидан иборат.

Мана шу янги услубда ишлайдиган давлат ва жамоа хўжаликларига биз кенгроқ йўл очиб беришимиз лозим. Уларни моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлашимиз керак.

Биз меҳнат жамоаларини ижара муносабатларига жалб этиш бўйича янада фаол иш олиб боришимиз зарур.

Кейинги йилларда бизларни ташвишга солаётган катта бир муаммо тўғрисида айтиб ўтишим керак. Айрим кишиларнинг жамоа хўжаликларини бўлиб ташлаш керак деган талаблари жуда кўпайиб кетяпти. Буни қарангки, ўтган йили экиладиган ер кўпаймаса ҳам республикамизнинг ўзида қўшимча 60 га яқин хўжалик пайдо бўлибди.

Албатта, ҳаётнинг ўзи олдимизга қўяётган масалаларни бир ёқадан бош чиқариб, баҳамжиҳат кўриб чиқишимиз керак. Лекин бу ҳол кўп жойларда, очиғини айтганда, айрим кишиларнинг ўзлари учун раҳбарлик лавозимларини яратиш, маҳаллий ҳокимият ва мансаб учун курашига айланиб кетаётганини яққол кўриш мумкин.

Мана шу амалга интилаётган кишилар эртага бозор иқтисодига ўтганда, фойда бермаётган, ўзини боқиш қўлидан келмаётган майда хўжаликларнинг, шу хўжаликларда пешона тери тўкиб меҳнат қилаётган деҳқонларнинг тақдирини ўйлайдиларми ёки йўқми? Шундай хўжаликлар борки, улар топган даромадидан тахминан ярмини амалда мансабдорларга маош тўлашга сарфлайди. Бу сизга маълум. Буни қандай баҳолаcа бўлади?

Ижарадорлик ва матлуботчилик бундай ноҳуш ишларни инкор этади. Шу сабабли ижарадорлик яхши йўлга қўйилган жойлардан жамоа хўжаликларини бўлиш, уларни майдалаштириш ҳақидаги талаблар ҳам тушмаяпти.

Бу — табиий қонуний бир ҳолдир. Бундай жойларда меҳнаткашлар ва раҳбарлар кўпроқ ишни яхши ташкил қилишни ўйлайдилар. Бошқа ишларга ва ҳаракатларга уларнинг вақти ҳам қолмайди.

Бозор иқтисодига ўтаётирмиз. 650 хўжаликнинг банкдаги ҳисобларида бир тийини ҳам йўқ. Эртага улар аҳолисини нима ҳисобидан боқади? Наҳотки, давлат боқади деб ўйлашса? Кўрпага қараб оёқ узатиш лозимлигини бугун рўй-рост айтишимиз керак. Шундай экан, раҳбар келажакни олдиндан кўра билиши керак. Ҳаёт маромини сезмайдиган раҳбар раҳбар эмас.

Халқимизни озиқ-овқат билан таъминлашнинг биринчи йўли колхоз-совхозларни янгича асосда ривожлантириш бўлса, иккинчиси — шахсий ёрдамчи хўжаликларни кучайтиришдир.

Илгари ҳар бир оилага 12 сотих ер тўғри келган бўлса, 1991 йил бошида бу рақам 17 сотихни ташкил этди. Йил охирида шахсий хўжаликларга ажратилган ер 500 минг гектардан ошиб кетади, яъни 1988 йилга нисбатан 2,5 марта кўпаяди.

Тармоқларни кўпайтириш ва кенгайтириш ҳисобига 600 минг киши меҳнатга жалб этилди. Кўплаб одамлар иш билан таъминланди, бу эса қишлоқлардаги ижтимоий кескинликни муайян даражада камайтирди.

Шахсий томорқаларни кўпайтиришнинг яна бир афзаллик томони шундан иборатки, бу тадбир қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, айниқса озиқ-овқат маҳсулотлари миқдорини оширишга имкон беради. Ҳисоблар шуни кўрсатяптики, мавжуд шахсий хўжаликлардаги ҳосилдорлик колхоз, совхозлардагига нисбатан 2-3 баравар кўпдир. Ҳозирнинг ўзида қишлоқ хўжалиги маҳсулотининг 26 фоизи, шу жумладан гўштнинг 49 фоизи, сутнинг 65 фоизи, жуннинг 66 фоизи ва сабзавотнинг 43 фоизи шахсий томорқаларда етиштириляпти. Ўтган йилнинг ўзида якка хўжаликларда етиштирилган қишлоқ хўжалик маҳсулотининг умумий ҳажми 300 миллион сўмлик ошди.

Халқимизнинг, деҳқонларимизнинг фаровон яшашини таъминлаш, уларнинг даромадини кўпайтириш асосий мақсадимиз экан, шуларни рўёбга чиқариш йўлларини изчиллик билан чуқур ва пухта ўйлаб топишимиз зарур. Иқтисодчиларнинг айтишига қараганда, деҳқоннинг даромадини кўпайтиришнинг учта асосий манбаи бор. Ана шу масала хусусида алоҳида тўхталиб ўтиш керак деб ўйлайман.

Биринчи манба — қишлоқ аҳлининг иш ҳақини ошириш, асосий маърузада жамоа хўжаликларида ишни ташкил этиш, меҳнат унумдорлигини ошириш ҳақида кўп тўғри гаплар айтилди. Маҳсулот таннархини камайтириш, пахта сифатини яхшилаш, харид нархини ошириш, қўл терими ва машина терими учун тўланадиган ҳақни ошириш ҳисобидан ўтган йили халқимиз анча наф кўрди.

Иккинчи манба шуки, уни тўла очиш учун қишлоқдаги ижтимоий муаммоларни зудлик билан ҳал этиш зарур; болалар боғчалари, шифохоналар қуриш, коммунал ва маиший хизмат тармоғини кенгайтириш, нафақа ва бошқа пул ёрдамлари даражасини ошириш вазифалари шу жумлага киради. Ҳозирча қишлоқ аҳли ижтимоий фондлардан етарлича фойдаланаётгани йўқ.

Аҳоли даромади ва турмуш даражасини ўстиришнинг **учинчи манбаи** — шахсий томорқаларни кенгайтириш. Томорқа беришдан мақсад фақат қўшимча маҳсулот олишга эришишдан иборат эмас. Бу — уй-жой қурилишини ривожлантириш, одамларни, айниқса аёлларимизни иш билан таъминлаш, кичик корхоналар ташкил этиш имкониятларини ҳам яратади. Шуни айтиш керакки, ер ажратиб берилаётганда кўпгина хўжалик раҳбарлари хавотирда эди — улар жамоа хўжаликларида етиштириладиган маҳсулот камайиб кетмасмикин, деб ўйлаган эдилар. Бу хавотир ўринсиз бўлиб чиқди. 1990 йилда жамоа хўжаликлари маҳсулоти 1989 йилдагига нисбатан 103 фоизни ташкил этди. Шахсий хўжаликларнинг берган маҳсулоти ҳажми 108 фоизга ўсди.

Аммо бу борада ҳали муаммолар оз эмас. Баъзи колхоз ва совхозлар бу муҳим ишдан ўзларини четга олмоқдалар. Кези келганда шуни айтишим керакки, яқинда ташкил этилган шахсий хўжалик уюшмасидан умидимиз катта.

Деҳқонларга ортиқча маҳсулотларни сотиш ва қайта ишлашни ташкил қилиш, уюшма аъзоларининг манфаатларини ҳимоя этиш, уларни қурилиш материаллари, кўчат, мевали дарахт ва ток кўчатлари билан таъминлаш, илмий ва амалий ёрдам бериш вазифалари ана шу ташкилотнинг зиммасидадир.

Ўзларингизга маълумки, бундан 4-5 кун аввал Ўзбекистон ССР Президентининг «Шахсий томорқа хўжаликларининг эгалари бўлмиш деҳқонларга молиявий ёрдам бериш ва улар уюшмаси моддий-техника базасини мустаҳкамлаш тўғрисида»ги фармони эълон қилинди. Бу ҳужжат билан танишганлигингизни ҳисобга олиб, у ҳақда икки оғиз гапираман, холос.

Ушбу фармонга биноан деҳқонларга, шахсий ёрдамчи хўжалик эгаларига молиявий ёрдам тариқасида 1 миллиард сўм ажратилиши уларнинг ижтимоий аҳволини яхшилашда катта омил бўлади. Қўшимча ажратилаётган молиявий ёрдам асосан иқтисодий жиҳатдан заиф хўжаликларни қўллаб-қувватлашга, моддий-техника базасини кенгайтиришга ва мустаҳкамлашга, маҳсулотни қайта ишлайдиган кичик корхоналар қуришга, транспорт воситалари, кичик механизация техникаси ва чорва молларни сотиб олишга сарфланади. Шуни очиқдан-очиқ айтишимиз керакки, деҳқонларимиздан қарзимиз жуда кўп. Шахсий хўжаликларга берилаётган ҳозирги ёрдам — биринчи қадам, ҳамир учидан патир деса бўлади. Қарзимизни узишимиз учун ҳали кўп хизмат қилишимиз керак. Аминмизки, бу ҳаражат 3-5 йилдан кейин республикамизга икки-уч баравар ортиғи билан қайтади.

Ишлаб чиқаришнинг бошқа янги усули — деҳқон фермер хўжалиги имкониятларини ҳам ҳисобга олмаслик, бизнинг фикримизча, хатодир. Булар қишлоқ хўжалигини инқироздан олиб чиқадиган йўлдир.

Деҳқончилик хўжалигининг асосий хусусияти шундаки, унинг кўлами ва имкониятлари кенг, энг муҳими, у товар ишлаб чиқаради. У доимий фойдаланишга берилган шахсий томорқа ерларида ривожланади. Бошқача қилиб айтганда, деҳқонларимиз ернинг ҳақиқий эгаси бўлиб қолади, лекин уни сота олмайди. Демак, деҳқонларимизнинг манфаатдорлиги кучаяди, у ўз ихтиёри билан, ўз оиласининг эҳтиёжларини кўзлаб унумли меҳнат қилишга қодир бўлади.

Бу шаклдаги хўжалик юритишни ҳохловчиларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш барча совет ва хўжалик ташкилотлари, колхоз ва совхоз раҳбарларининг бурчидир.

Деҳқончилик хўжаликларини қисқа вақт ичида керакли техника воситалари билан таъминлаш лозим.

Иқтисодиётимизнинг муҳим соҳаси бўлган қишлоқ хўжалигида фақат кетмон, бел ва паншаха билангина чекланиб қолмай, замонавий машиналарни кенг жорий этиш даркор.

Одамлар кичик тракторларни, бошқа қулай ва ихчам техника воситаларини талаб қилмоқдалар. Афсуски, саноатимиз бу ниҳоятда зарур эҳтиёжларни ҳануз қондирмаяпти.

Шу боис республикамизда деҳқон хўжаликлари учун кичик ҳажмдаги техника воситаларини ишлаб чиқаришни ташкил этиш жуда катта муаммоға айланиб қолди. Буни ўзимизда жойлашган саноат корхоналари орқали ҳал қилишимиз зарур.

Деҳқон хўжаликларини ривожлантиришнинг яна бир ҳал этилиши лозим бўлган масаласи бор. Бу чорвачилик маҳсулоти етиштиришдир. Бундай хўжаликларнинг кўпчилиги сут етиштиришга ихтисослашган, баъзилари эса бўрдоқичилик билан шуғулланади. Аввaламбор шу хўжаликларни ем-хашак билан етарли таъминлаш лозим. Молларнинг зотини яхшилаш, унинг маҳсулдорлигини ошириш биринчи навбатдаги вазифалардандир.

Ҳозирги кунда бу муаммоларни асосан бартараф қилиш учун жойларда катта иш олиб борилияпти. Шахсий деҳқончилик билан шуғулланаётганларга ҳам хўжаликлар, ҳам давлат томонидан ем-хашак ажратилмоқда.

Масаланинг иккинчи томони ҳам бор. Бу оилаларни сигир билан таъминлаш муаммоси. Эътиборингизга бир таклифни ҳавола этмоқчиман:

Келинглар, шу йилнинг ўзида қишлоқда яшовчи барча оилаларни сигир билан таъминлайлик.

Бунга қандай эришиш мумкин? Бунинг бир неча йўллари бор. Мол сотиб олиш учун махсус кредит бериш мумкин. Ёки жамоа подаларидан ҳар бир оилага бузоқ топшириш шарти билан, имкони бўлса, ҳатто шу шартсиз ҳам текинга сигир бериш мумкин.

Менимча, ҳар бир хўжаликнинг шароитини ҳисобга олган ҳолда бу масаланинг ҳар хил ечимлари топилиши мумкин. Агар бу ишга астойдил киришсак, имоним комилки, натижа албатта самарали бўлади. Ўшанда болаларимизни сифатли озиқ-овқат билан таъминлаш анча йўлга қўйилган бўлар эди.

Ўртоқлар! Бу ерга йиғилган аксарият кишиларни бошини қотираётган масалалардан бири — қишлоқда яшайдиган одамларни иш билан таъминлашдир, десам янглишмаган бўламан.

Саноат ишлаб чиқаришининг имкониятлари ҳақида ортиқча гапириб ўтиришнинг ҳожати йўқ деб ҳисоблайман. Ҳар бир хўжаликда бу муҳим ишга жон куйдирадиган одамлар бўлиши керак. Бу ўринда кадрлар ҳамма ишни ҳал қилади, деган эски иборани эслатиб ўтиш жоиздир. Фақат бор куч-қувватни, ақл-идрокни, ишбилармонликни тўлиқ ишга солган мутахассислар колхоз ва совхозларда кичик корхоналарни қуриш масаласини жойидан силжитиши мумкин.

Агар мазкур хўжаликларни бошқараётганлар халқ билан бирга бўлса, у билан ҳамжиҳатликда ишласа, доимо омма билан бирга ишлай олса, унинг ишончини қозонса, ўша жойларда албатта муваффақият бўлади. Ана шундай ташаббускорларни, жамоа, хўжалик, ноҳия ва вилоят раҳбарларини ҳар доим рағбатлантириб, уларнинг белини бақувват қилиб меҳнатига яраша иззат қилишимиз зарур.

Бу масалаларда биз Қишлоқ хўжалиги вазирлигидан, республика Иқтисод қўмитасидан жиддий ёрдам кутамиз, талаб қиламиз. Улар ёрдамчи соҳаларни ривожлантириш учун тегишли шароитлар яратиб беришлари керак.

Ахир сиз билан биз вилоят ижроия комитетлари, деҳқончилик саноат ташкилотларининг жиддий ёрдамисиз бу муҳим иш ҳали-вери йўлга тушмаслигини қачон фаҳмлаб етамиз. Ёрдамчи хўжаликлар, соҳалар тараққий қилмаса деҳқоннинг аҳволи нима кечади? Далаларда етиштирилган ноз-неъматлар халқ дастурхонига тортилмай қолиб кетаверади-ку. Айни вақтда бу қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқариш ҳажмларининг қисқаришига олиб келади.

Яна бир жиддий масала бор, ўртоқлар. Жойлардаги маҳсулот тайёрлаш идоралари кўнгилдагидек ишламаяпти. Аслида улар деҳқон етиштирган маҳсулотни иложи борича чиқитсиз қабул қилиб олиши лозим, токи деҳқон бундан наф кўрсин. Маҳсулот тайёрлаш идораларида эса чайқовчилар кўпайиб кетган. Улар фақат ўз фойдасини ўйлайди, холос.

Бу идораларнинг ишини тубдан қайта кўриб чиқишимиз лозим. Жойларда бу масалаларни ҳал эта оладиган таъминот-сотув кооперативларини тузиш тўғри бўлар. Улар етиштирилган ҳосилни қайта ишлаб, маҳсулот тайёрлаш ва уни сотиш имкониятига эга бўлишлари керак.

Зарур ҳолларда чет элдаги илғор мамлакатлар билан шартнома тузиб, уларнинг имкониятларидан самарали фойдаланишимиз лозим.

Мана бир мисол, ўртоқлар. Франция ва Швециянинг қўшма корхонаси пахтани қайта ишлашнинг янги усулини топибди. У беш босқичдан иборатдир:

1. Чигитдан мой ва кунжара олиш.
2. Толани қайта ишлаб, сифатига қараб ажратиш.
3. Ип ишлаб чиқариш.
4. Тўқимачилик саноати.
5. Тикувчилик саноати.

Хуллас, корхона хом ашёни бир томондан ишлатиб, кийим-кечак учун маҳсулот тайёрлайди.

Ўша чет элларда бу ишларни қилаётган одамлар биз билан ҳамкорлик қилишга тайёр эканликларини айтмоқдалар.

Ўртоқлар! Ҳозир қишлоқ жойларда одамларни безовта қилаётган, ҳаммани ташвишга солаётган масала — аҳолини ссуда ва қурилиш материаллари билан таъминлашдир. Бу масалани ҳал қилишимиз керак. Одамлар биз раҳбарлардан мадад кутмоқдалар. Мен буни тўғри тушунаман. Ҳозир мамлакатда моддий-техника таъминоти, тартиб-интизом издан чиққан бир пайтда бу муаммоларни ечиш жуда қийин. Бу — ниҳоятда мураккаб масаладир. Лекин бунда деҳқонларимизнинг нима айби бор? Биз уларга ер бердик, энди қурилиш ишларида ёрдам кўрсатиш бизнинг вазифамиздир.

Яна бир муҳим масала. Қишлоқ аҳолисини табиий газ ва ичимлик сув билан таъминлаш чоралари белгиланган республика дастури қандай бажариляпти?

Ўтган 1990 йилда 2 минг 200 километрли сув ва 3 минг километрга яқин газ тармоқлари ишга тушди. Бу эса яна 270 минг аҳоли ичимлик сув билан, 120 минг оила эса газ билан таъминланди деган гап.

Бухоро, Наманган, Самарқанд, Сирдарё, Тошкент ва Хоразм вилоятлари қишлоқларида газлаштирилган хонадонлар анча кўпайди.

Лекин ҳали қиладиган ишларимиз жуда кўп. 1991 йилда қишлоқларимизда 4 минг километрдан кўпроқ газ тармоқларини қуриш керак. Яна 200 минг хонадон газ билан таъминланади.

5,5 минг километрлик ичимлик сув қувурлари ишга тушди. Хуллас, қишлоқ жойларда мана шу ва шунга ўхшаш объектлар қурилиши учун 1 миллиард сўмдан зиёд капитал маблағ сарфланди.

Бу соҳадаги ишларнинг муҳим ва долзарблиги ҳисобга олиниб, Вазирлар Кабинетида ўртоқ И. Х. Жўрабеков бошчилигида махсус комиссия тузилди.

Қишлоқ аҳолисини газ ва ичимлик сув билан таъминлаш республика дастурини амалга ошириш учун маблағ ва моддий ресурсларни биринчи навбатда сарфлаш ҳақида ҳукумат қарори қабул қилинди.

Энди ҳамма гап мана шу ишларнинг самарали бўлиши учун жон куйдиришимизда қолган.

Қишлоқ қурилиши, аҳолини уй-жой, сув, табиий газ билан таъминлаш масаласи — муҳим ижтимоий масаладир. Уни фақат ҳаммамиз бир бўлиб ҳал қилишимиз мумкин. Қишлоқ аҳолиси турмушини яхшилашга қаратилган Президент фармонлари, ҳукумат қарорлари бажарилмаса, халқ назарида ҳамма раҳбарларнинг обрўси тушади, давлат интизоми сусайиб кетади ва раҳбарият халқ ишончини йўқотиб, ёлғончига чиқади.

Энди, ўртоқлар, жамиятимизнинг барча табақаларига, бутун аҳолига тааллуқли бўлган, очиғини айтсам, оғир масалага тўхталмоқчиман. Мен нарх-наво ва бозор муносабатларига ўтишни назарда тутяпман.

Аҳолининг, энг аввало ночорлар, ногиронлар, ўқувчи-студентлар, кўп болали оилалар ва бошқа даромади кам одамларимизни ижтимоий ҳимоялаш учун республикамиз ҳукумати махсус қарор қабул қилди.

Бу қарорда аҳолининг нарх-наво ошиши муносабати билан кўрадиган зарарни қоплаш кўзда тутилган. Бундан ташқари миллий хусусиятларимиз ва минтақамизнинг ўзига хос шарт-шароитлари ҳам ҳисобга олинган.

Аҳолини ижтимоий ҳимоялаш бўйича барча тадбирларни амалга ошириш учун 16 миллиард сўмдан кўпроқ маблағ ажратилди.

Ишлаётганларга бир ойда 60 сўмдан, ишсиз нафақа оладиганларга 65 сўмдан пул тўланади. Болали оилалар учун мавжуд нафақалар миқдори салкам икки баравар ошади. Бундан ташқари бола туғилганда бир марта бериладиган нафақа 250 сўмга, ишлаётган оналарга болаларига қараш учун бериладиган нафақа ҳозирги 70 сўмдан 110 сўмгача кўпаяди.

Болаларга мўлжалланган товарларнинг нархи ошиши сабабли балоғатга етмаган болалари бўлган оилаларга ҳам пул ёрдами назарда тутилган.

Олий, ўрта махсус ҳунар-техника ўқув юртлари талабалари учун стипендиялар уларнинг оилавий аҳволи ва дарс ўзлаштиришига қараб 120 сўмдан 210 сўмгача белгиланган.

Шундай қилиб, ўрта ҳисобда уч кишидан иборат оила 250 сўм, олти кишилик оила — 400 сўм, тўққиз кишилик оила эса 600 сўмдан кўпроқ қўшимча маблағ олади.

Ун, нон ва макарон маҳсулотлари нархи республикамизда аввал айтилган бўлса ҳам яна таъкидлаб айтаман, ошмайди.

Яна қуйидагиларни таъкидлаб ўтмоқчиман. Аҳолининг айрим табақалари учун шаҳар транспортидан бепул фойдаланиш тўғрисидаги республикамиз қарорлари ўз кучида қолади.

Ҳукумат томонидан республика миқёсида махсус комиссия тузилди. Қоплама маблағлар ва нафақаларни аҳолининг турли табақалари ўртасида адолатли тақсимлаш йўл-йўриқлари ишлаб чиқилиб, жойларга юборилди.

Халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия қўмиталари, вазирликлар ва бошқа ташкилотларга аҳолига бу маблағларни ўз вақтида кечиктирмай тарқатиш ҳақида кўрсатма берилди.

Жойлардаги давлат банк бўлинмалари зиммасига бу жиддий масалани тўхтовсиз ва узлуксиз ташкил қилиш юкланди.

Ҳурматли ўртоқлар!

Шуни очиқ айтишимиз керакки, кейинги йилларда қайта қуришни, ошкораликни мамлакатимизнинг турли минтақаларида ҳар хил тушундилар. Қайта қуришни — бузиш, ошкораликни эса фақат танқид, бор нарсани фақат рад этишдан нарига ўтмайдиган танқид деб билишди.

Бу ҳол республикамизга ҳам ўз таъсирини кўрсатди, албатта. Ҳаётимиздаги мавжуд қийинчиликларни рўкач қилиб, халқни майдонга бошлаб чиқиб, тўс-тўполонлар кўтариб, миллий низолар келтириб чиқариб, ўзларига сохта обрў топиш ҳаракатида юрган «доҳийлар» ҳам бизда оз эмас.

Узоқни ўйламайдиган бундай калтабин одамлардан халқни асраш керак.

Республикамиз мустақиллик сари одим ташлаган экан, мустақиллик энг аввало халқ бирлиги, ҳамжиҳатлиги эканлигини унутмаслигимиз керак. Республикамизда барча миллат вакиллари билан аҳил-иноқ, дўст-биродар бўлиб, бир-биримизнинг қадриятимизни ҳурмат қилган тарзда яшашимиз — эл-юртимизга тинчлик, осойишталик бахш этади.

Қадимдан ўзининг меҳмондўстлиги, очиқ кўнгиллилиги, меҳр-оқибати билан танилиб келган халқимизнинг маданий-маънавий қадриятларини тиклаш, уларни янада равнақ топтириш — бугунги кундаги энг асосий вазифаларимиздир.

Динга муносабатимизнинг ўзгаргани, Наврўзнинг тиклангани, ўтмишдаги улуғ шоир, олим ва бошқа машҳур аждодларимизнинг мероси халқ мулкига айланаётгани, одамлар чўчимасдан ўз эътиқодига биноан турли маърака ва маросимларни бемалол ўтказаётгани ва шу сингарилар ҳақида кўп гапириш мумкин.

Буларнинг ҳаммаси халқимизнинг ўз тарихига, маданиятига, қадриятларига ишончини тиклаш, ҳурматини ошириш учун қилиняпти.

Лекин биз «халқ», «халқимиз» деб оғиз тўлдириб гапирганимизда, ҳар қандай халқнинг алоҳида-алоҳида одамлардан, оилалардан иборат эканлигини эсдан чиқармаслигимиз керак. Ҳар бир алоҳида одамга ҳурматсизлик, уни менсимаслик, унга адолатсизлик қилиш ўша одам мансуб бўлган халққа етказиладиган катта зарар деб биламан.

Ғурури бор одамнинг қадди рост, боши баланд бўлади.

Олдимизда турган улкан, жуда оғир вазифаларни бажариш, муаммоларни ечиш, катта синовлардан ўтиш — буларнинг ҳаммаси халқимизнинг руҳини, миллий ғурурини тиклаш билан боғлиқдир.

Ўртоқлар, адолатни, ҳақиқатни тиклаш ҳақида гапириш осон. Лекин буларни амалга ошириш ҳам қийин, ҳам жуда мураккабдир. Буни ҳаммангиз ўз тажрибаларингизда кўргансиз, албатта.

Кейинги вақтда бу борада анча ишлар қилинди. Турли йилларда ноҳақ жабр кўрган, қамалган одамларни оқлаш мақсадида 30—50-йилларда ўринсиз айбланган кўплаб одамларнинг ишлари қайта кўриб чиқилди. Сталин қатағонига учраган кишилар оқланаяпти. Уларнинг сони ҳозирги кунгача 3 минг 500 кишига етди.

«Пахта иши» деб ном олган қисматимизга келсак, оқланганлар сони ҳозир 2 минг кишига етди. Бунга чуқурроқ назар ташланса, ана шу рақамлар замирида қанчадан-қанча шикастланган қисматлар, қанчадан-қанча азоб чеккан тақдирлар бор. Ноҳақлик, адолатсизлик жабрдийдаларини ҳаммамиз бир тасаввур қилиб кўрайлик. Буни шунинг учун яна айтяпманки, энди ҳеч қачон бундай ноҳақликлар, адолатсизликлар такрорланмасин, бунинг учун эса ҳаммамиз курашишимиз керак.

Ўзбекистон мустақиллик йўлига ўтар экан, аввaламбор мана шундай масалаларни ечишда ўзини кўрсатиши керак. Четдан келиб халқимиз тақдирини ҳеч ким ҳал қилмасин. Ўзимизнинг Олий Кенгашимиз бор, ўзимизнинг Олий судимиз бор.

Сизга маълумки, Президент фармойишлари билан унча оғир бўлмаган жиноятлар бўйича махсус комиссия тузилган эди. Наврўз арафасида бу комиссия кўриб чиққан ишлар бўйича 1000 киши авф этилди.

Бундай хайрли, халқимиз руҳини кўтарадиган ишларни давом эттирамиз, албатта. Бундай савоб ишларни республикамиз раҳбарлари учун ҳам қарз, ҳам фарз деб биламан.

Маълумки, Ўзбекистон — кўп болали оилалар юрти. Шуни эътиборга олиб, аёлларимизнинг меҳнатини, авлодларимиз тарбиясидаги аҳамиятини ҳеч унутмаслигимиз керак.

Агар қарз тўғрисида гап кетса, аввaламбор ҳаммамизнинг аёлларимиз, оналаримиз, опаларимиз, сингилларимиз олдида бўлган қарзимиз тўғрисида сўзлашимиз лозим. Лекин минг афсуслар бўлсинки, биз бу масалага етарли эътибор бермаётирмиз. Қишлоқ жойлардан тортиб то шаҳарларгача уйларида ўтирган аёлларни иш билан таъминлаш, меҳнат дафтарчалари очиш, нафақа белгилаш, ёрдам бериш, керакли имтиёзлар ва шарт-шароитлар яратиш зарур.

Хотин-қизларни оғир меҳнатдан ҳоли қилиш, уларга қисқартирилган иш куни белгилаш, кундалик турмуш учун бекаму-кўст маданий-маиший шароитлар яратиб беришимиз зарур. Бу борадаги камчиликларга тезроқ барҳам беришимиз лозим.

Бу масала ҳаммамизнинг биринчи галдаги вазифамиз бўлиши керак. Худди шу мақсадда яқинда хотин-қизлар ва оила масалалари билан шуғулланадиган республика қўмитаси ташкил қилинди. Бу ташкилотдан умидимиз катта. Лекин шуни ҳам айтиб қўяйки, бу қўмитага республикамиздаги ҳамма ташкилотлар, хуллас, ҳаммамиз ёрдам беришимиз керак.

Ҳурматли қурултой қатнашчилари!

Диққатингизни яна бир марта инсон омилига қаратмоқчиман. Нимаики иш қилаётган бўлсак, инсон турмушини яхшилаш учун қиляпти. Одамларимизнинг қорни тўқ, усти бут, кайфияти яхши бўлса, улар бошларини баланд тутадилар, қаддиларини ростлаб юрадилар. Катта-кичик барча раҳбарлар биринчи галда мана шу ҳақда бош қотиришлари керак.

Республикамизда камбағал, нафақа олувчи ва кўп болали оилаларнинг оғирини енгил қилиш учун талайгина ишлар амалга оширилияпти.

Андижон вилоятида 8 минг камбағал оила турли корхоналарга бириктиб қўйилган. Бу корхоналар доим уларнинг ҳолидан хабар олиб, ёрдам бериб туради. Наманган вилоятида эса бева-бечораларга ёрдам бериш фонди 600 минг сўмни ташкил қилади. Бундан ташқари ҳар бир районнинг ҳам ўз фонди бор. Жиззах вилоятининг Зомин районида худди шу мақсадда 50 минг сўм атрофида махсус жамғарма вужудга келтирилган.

Ўртоқлар, биз мана шундай янги инсоний ташаббусларни, интилишларни қўллаб-қувватлаймиз, биз бу хайрли ишларни кенг ёйишимиз керак.

Умуман олганда, қайта қуриш жараёнига чуқурроқ назар ташласак, унинг негизи инсоннинг турмуш даражасини яхшилашга, халқ фаровонлигини оширишга йўналтирилганлигини кўрамиз. Ана шу олий мақсадни рўёбга чиқариш учун тер тўкиб ишласак арзийди.

Инсон — бизнинг энг катта бойлигимиздир. Деҳқон Ер юзидаги барча ноз-неъматларни яратувчидир, табиатга ва заминга гўзаллик бағишловчидир.

Зар қадрини заргар биладидеганларидек, ер қадрини деҳқондан сўранг. Республикамизда қадим замонларда ҳам деҳқончилик маданияти ғоят юксак даражада бўлган. Ернинг тилини биладиган, бир назар ташлаганда унинг ҳолатини айтиб берадиган миришкор деҳқонларимиз бугунги кунда ҳам юзлаб, минглаб топилади.

Шу фурсатдан фойдаланиб, мен бугун ана шундай деҳқонларимиздан катта бир гуруҳини, ҳалол меҳнатлари учун берилган республикамизнинг юксак мукофотлари билан чин кўнгилдан табриклайман, уларга сиҳат-саломатлик тилайман.

Азиз деҳқонлар! Шундай қилиб дилимдаги ҳамма гапларимни сиз, азиз дўст-биродарларга айтдим. Сўзимнинг охирида яна бир мулоҳазани сизларга айтмоқчиман. У ҳам бўлса, дўст-биродар бўлган одамлардан жудо бўлиб қолмасликдир. Эл назаридан, инсонлар назаридан қолмасликдир.

Кимки ҳаётда қандай чўққига чиқмасин, қайси вазифани эгалламасин, менимча, энг катта шараф ва энг катта ютуқ шу билан ўлчанмайди. Энг улкан ютуқ шуки, бир пайтлар келиб киши ҳамма вазифаларидан озод бўлганида, кексайиб қолганида, сен билан учрашган, сен билан юзма-юз кўришган кишилар сендан юз ўгириб кетмасин, балки сенга қўл узатиб, ҳол-аҳвол сўрасин. Мана шу боисдан халққа, эл-юртга ҳар қанча хизмат қилсанг арзийди.

Азиз дўстлар! Сизларнинг чеҳрангизга қараб, мана шу катта минбардан туриб миннатдорчилик билдиришим, раҳмат айтишим керак. Сизларнинг олийжанoблигингиз, чин инсон бўлганлигингиз, баракали меҳнатингиз, сабрбардошингиз учун, сизларнинг Ўзбекистон раҳбариятига, шахсан менга билдирган ишончингиз учун ташаккур айтаман.

Улуғ айём — Наврўз байрамига етиб келганимиз, табиат уйғонаётган ажойиб кунларга соғ-саломат, тинч-хотиржамлик билан етишганимиз учун шукроналар билдираман.

Ҳаммамиз аҳил, бир жон — бир тан бўлайлик! Ҳамкорлик, ҳамжиҳатлик, бир-биримизга меҳр-мурувват ва меҳр-оқибат орамиздан сира кўтарилмасин.

Сизларни ишонтириб айтаманки, улуғ ўзбек халқининг қаддини албатта ростлаб оламиз, руҳини кўтарамиз, ғурурини тиклаб, олдимизга қўйилган мақсадга эришамиз, албатта. Ана шу эзгу мақсад йўлида ақл-идрокимизни, бутун куч-қувватимизни аямайлик.

Ҳар доим бирга бўлайлик, азиз дўстлар!

АМАЛИЙ ИШЛАР ДАВРИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Съезд делегатлари Ўзбекистон касаба уюшмалари янги қонунларни, айниқса меҳнаткашларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатларига ғоят дахлдор бўлган қонунларни ишлаб чиқишда жумҳурият қонун чиқарувчи идоралари билан фаолроқ ҳамкорлик қилиш лозимлиги тўғрисида якдил фикр билдирдилар. Бозор шароитида меҳнаткашлар манфаатларини ҳимоя қилиш кафолатини берадиган қонунлар қабул қилиш ҳозирги кунда биринчи навбатдаги вазифа бўлиб турибди ва касаба уюшмалари бу соҳада ҳам ўз қатъий сўзларини айтишлари керак.

Бозорга ўтиш даврида меҳнаткашлар манфаатларини ҳимоя қилиш, даромадларни индекслаш, нарх-навони назорат қилишнинг пухта системасини жорий этиш, меҳнат товар деб ҳисобланадиган ишчи кучи бозорини яратиш ва меҳнат учун, айниқса ноқулай ва зарарли шароитда юқори иш ҳақи белгилаш муаммолари батафсил муҳокама қилинди.

Съездда меҳнатни, айниқса иш шароити оғир ва зарарли корхоналардаги меҳнатни муҳофаза этиш муаммолари кўтарилди. Цехда, корхонада шундай экология шароити яратилиши кераклиги таъкидландики, ишчи одам кимнингдир бепарволиги туфайли ўз саломатлигини йўқотмасин. Ҳар бир ишчи яхши даволаниб, дам олиши мумкин бўладиган шифохоналар, дам олиш уйлари, санаторийлар тармоғини кенгайтириш керак.

Съезд делегатлари Ўзбекистон касаба уюшмалари уставини, яқин вақт ва истиқболга мўлжалланган амалий ҳаракатлар дастурини қабул қилдилар, тафтиш комиссияси тўғрисидаги низомни тасдиқладилар.

Ўзбекистон ССР Вице-президенти Ш. Р. Мирсаидовнинг нутқи бозорга ўтиш даври муаммоларига бағишланди.

Съездда СССР касаба уюшмалари умумий конфедерациясининг котиби С. И. Крамаренко нутқ сўзлади.

Съезд ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи котиби А. С. Ефимов иштирок этди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКБИРЛАШУВ КЕНГАШИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

26 март куни Тошкентда Ўзбекбирлашув кенгашининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда матлубот кооперацияси бошланғич, район ва вилоят ташкилотларининг, жумҳурият вазирликлари ва идораларининг вакиллари қатнашдилар. Ўзбекистон матлубот кооперацияси системасида ўтган йилги иқтисодий ва ижтимоий ривожлантириш режалари қандай бажарилганлиги натижалари ва бошқа масалалар кўриб чиқилди. Бозор иқтисодиёти шароитида савдо, ишлаб чиқариш, маҳсулот тайёрлаш ва бошқа тармоқлар ишини тубдан яхшилаш вазифалари белгилаб олинди. Йиғилишда Ўзбекистон ССЖ Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари Ў. Қ. Исмоилов нутқ сўзлади.

Йиғилиш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг котиби А. Абдувосиқов иштирок этди.

(ЎзТАГ).

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Президентининг Фармони

КОРХОНАЛАР, БИРЛАШМАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР ВА ФУҚАРОЛАРДАН СОЛИҚ УНДИРИШНИНГ ВАҚТИНЧАЛИК ТАРТИБИНИ ЖОРИЙ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Чакана нархлар ислоҳ қилиниши муносабати билан «Корхоналар, бирлашмалар ва ташкилотлардан олинадиган солиқлар тўғрисида» 1990 йил 14 июндаги СССР Қонунининг 4- ва 21-моддаларини, СССР Олий Кенгашининг 1990 йил 14 июнда қабул қилган мазкур Қонунни кучга киритиш тартиби тўғрисидаги қарорининг 7-бандини, «СССР фуқароларидан, хорижий фуқаролардан ва фуқаролиги бўлмаган шахслардан даромад солиғи олиш тўғрисида»ги 1990 йил 23 апрелда қабул қилинган СССР Қонунининг 4, 8, 14, 17 ва 20-моддаларини, СССРнинг бўйдоқ, ёлғиз ва оиласи кичик фуқароларидан олинадиган солиқни босқичма-босқич бекор қилиш тўғрисида» 1990 йил 23 апрелда қабул қилинган СССР қонунининг 1- ва 2-моддаларини СССР Олий Кенгаши мазкур қонун ҳужжатларига ўзгартишлар киритгунга қадар чиқариб ташлаб, **қарор қиламан:**

1. Корхоналар, бирлашмалар ва ташкилотларнинг солиқ солинадиган фойдасидан олинадиган солиқнинг энг кўп миқдори 45 фоиздан 35 фоизгача камайтирилсин ва солиқ миқдорининг 17 фоизи Иттифоқ бюджетига ҳамда 18 фоизи республика бюджетлари ва маҳаллий бюджетларга ўтказилсин, СССРнинг амалдаги қонунларига мувофиқ фойдадан олинадиган солиқ тўла маҳаллий бюджетга тушадиган ҳоллар бундан мустаснодир.

2. Корхоналар асосий фаолиятида банд бўлган ходимларнинг 1991 йилда солиқ солинадиган фойдани аниқлаш чоғида маҳсулот (иш, хизмат) таннархига киритиладиган ўртача ойлик иш ҳақининг энг юқори даражаси 480 сўмгача кўпайтирилсин.

3. Жамоа хўжаликлари, шу жумладан балиқ овлаш жамоа хўжаликлари жамоа аъзолари меҳнатига ҳақ тўлаш фондига солиқни ҳисоблаб чиқиш чоғида ушбу фонднинг солиқ солинмайдиган ҳажми хўжаликда ишлаётган ҳар бир колхозчи ҳисобига ойига 160 сўмдан келиб чиқиб ҳисоблансин.

4. Белгилаб қўйилсинки, ишчиларнинг, хизматчиларнинг ҳамда фуқароларга солиқ солишда уларга тенглаштирилган кишиларнинг асосий иш жойидан оладиган ойига 160 сўмгача миқдордаги иш ҳақидан даромад солиғи ундирилмайди.

5. Ишчилар, хизматчилар ва солиқ солишда уларга тенглаштириладиган фуқароларнинг иш ҳақидан олинадиган даромад солиғи миқдорининг қуйидаги жадвали белгилаб қўйилсин:

Ойлик даромад миқдори	солиқ миқдори
161 сўмдан 1000 сўмгача	160 сўмдан ортиғидан 13 фоиз
1001 сўмдан 1500 сўмгача	109 сўм 20 тийинга қўшимча 1000 сўмдан ортиғининг 30 фоизи
1501 сўмдан 2000 сўмгача	259 сўм 20 тийинга қўшимча 1500 сўмдан ортиғининг 35 фоизи
2001 сўмдан 2500 сўмгача	434 сўм 20 тийинга қўшимча 2000 сўмдан ортиғининг 40 фоизи
2501 сўмдан 3000 сўмгача	634 сўмга қўшимча 2500 сўмдан ортиғининг 45 фоизи
3001 сўм ва ундан ортиғидан	859 сўм 20 тийин ва унга қўшимча 3000 сўмдан ортиғининг 50 фоизи

6. Фуқаролар бир марталик ишларни бажаришдан оладиган даромадлардан, пудрат шартномалари ҳамда фуқаролик-ҳуқуқий тусдаги бошқа шартномалар (муаллифлик учун тўланадиган пул миқдоридан ташқари) асосида бажарган ишлар учун бошқа тўловлардан даромад солиғи қуйидаги миқдорда олинади:

Ойлик даромад миқдори	солиқ ҳажми
5 сўмдан 10 сўмгача	даромад миқдорининг 2 фоизи
11 сўмдан 30 сўмгача	0 сўм 20 тийин ва унга қўшимча 10 сўмдан ортиғининг 4 фоизи
31 сўмдан 50 сўмгача	1 сўм 00 тийин ва унга қўшимча 30 сўмдан ортиғининг 5 фоизи
51 сўмдан 100 сўмгача	2 сўм 00 тийин ва унга қўшимча 50 сўмдан ортиғининг 8 фоизи
101 сўмдан 500 сўмгача	6 сўм 00 тийин ва унга қўшимча 100 сўмдан ортиғининг 12,5 фоизи
501 сўмдан 1000 сўмгача	26 сўм 00 тийин ва унга қўшимча 500 сўмдан ортиғининг 13 фоизи
1001 сўм ва ундан кўп	ушбу фармоннинг 5-моддасида кўрсатилган миқдорда

7. Фан, адабиёт ва санъат асарларини яратганлик, нашр этганлик, ижро қилганлик ва улардан ўзгача фойдаланганлик учун муаллифлик пулидан, шунингдек кашфиётлар, ихтиролар ва саноат намуналари муаллифларига шу ишлар учун бериладиган пулдан (муаллифларнинг ворисларидан ташқари) қуйидаги миқдорда даромад солиғи олинади:

йиллик даромад миқдори	солиқ ҳажми
120 сўмгача	даромад ҳажмининг 2 фоизи
121 сўмдан 360 сўмгача	2 сўм 40 тийин ва унга қўшимча 120 сўмдан ортиғининг 4 фоизи
361 сўмдан 600 сўмгача	12 сўм 00 тийин ва унга қўшимча 360 сўмдан ортиғининг 5 фоизи
601 сўмдан 1200 сўмгача	24 сўм 00 тийин ва унга қўшимча 600 сўмдан ортиғининг 8 фоизи
1201 сўмдан 4320 сўмгача	72 сўм 00 тийин ва унга қўшимча 1200 сўмдан ортиғининг 12,5 фоизи
4321 сўмдан 12000 сўмгача	312 сўм 00 тийин ва унга қўшимча 4320 сўмдан ортиғининг 13 фоизи
12001 сўмдан 18000 сўмгача	1310 сўм 40 тийин ва унга қўшимча 12000 сўмдан ортиғининг 30 фоизи
18001 сўмдан 24000 сўмгача	3110 сўм 40 тийин ва унга қўшимча 18000 сўмдан ортиғининг 35 фоизи
24001 сўмдан 30000 сўмгача	5210 сўм ва унга қўшимча 24000 сўмдан ортиғининг 40 фоизи
30001 сўмдан 36000 сўмгача	7610 сўм 40 тийин ва унга қўшимча 30000 сўмдан ортиғининг 45 фоизи
36001 сўм ва ундан кўп	10310 сўм 40 тийин ва унга қўшимча 36000 сўмдан ортиғининг 50 фоизи

8. Фуқароларнинг якка тартибдаги меҳнат фаолияти даромадларидан ва ушбу Фармоннинг 5-7-моддаларида санаб ўтилганидан бошқа даромадларидан даромад солиғи қуйидаги миқдорда олинади:

йиллик даромад миқдори	солиқ ҳажми
4320 сўмгача	ишчилар ва хизматчилар асосий иш жойи бўлмаган тақдирда ушбу фармоннинг 5-моддасида кўзда тутилган ставкалар бўйича ёки, агар асосий иш жойи бўлса ушбу фармоннинг 6-моддасида кўзда тутилган ставкалар бўйича ойнинг тегишли кунида тўлайдиган солиқ ҳажмига тенг ҳажмда
4321 сўмдан 12000 сўмгача	312 сўм 00 тийин ва унга қўшимча 4320 сўмдан ортиғининг 13 фоизи
12001 сўмдан 18000 сўмгача	1310 сўм 40 тийин ва унга қўшимча 12000 сўмдан ортиғининг 30 фоизи
18001 сўмдан 24000 сўмгача	3110 сўм 40 тийин ва унга қўшимча 18000 сўмдан ортиғининг 35 фоизи
24001 сўмдан 30000 сўмгача	5210 сўм 40 тийин ва унга қўшимча 24000 сўмдан ортиғининг 40 фоизи
30001 сўмдан 36000 сўмгача	7610 сўм 40 тийин ва унга қўшимча 30000 сўмдан ортиғининг 45 фоизи
36001 сўм ва ундан кўп	10310 сўм 40 тийин ва унга қўшимча 36000 сўмдан ортиғининг 50 фоизи

9. «СССР фуқароларидан, хорижий фуқаролардан ва фуқаролиги бўлмаган шахслардан олинадиган даромад солиғи тўғрисида»ги СССР қонуни 3-моддаси 1-бандидаги «.т» кичик бандида кўзда тутилган солиқ солинмайдиган моддий ёрдам миқдори йилига 1000 сўмгача оширилсин.

10. Белгилаб қўйилсинки, ишчилар, хизматчилар ҳамда солиқ солишда уларга тенглаштирилган фуқароларнинг ойига 160 сўмга қадар миқдордаги иш ҳақидан СССРнинг бўйдоқ, ёлғиз ва оиласи кичик фуқароларидан олинадиган солиқ ундирилмайди, ойига 160 сўмдан ортадиган иш ҳақидан қуйидаги ҳажмда солиқ солинади:

Йиллик даромад миқдори	солиқ ҳажми
161 сўмдан 200 сўмгача	160 сўмдан ортиғининг 5 фоизи
201 сўм ва ундан кўп	2 сўм ва унга қўшимча 200 сўмдан ортиғининг 6 фоизи

11. Ушбу Фармон қуйидаги ҳолатлар ҳисобга олиниб, 1991 йил 1 апрелдан кучга киритилади:

а) корхоналар. бирлашмалар ва ташкилотлар фойдасидан олинадиган солиқ қисми — йилнинг иккинчи чорагида олинган фойдадан бошлаб;

б) колхоз аъзолари меҳнатига ҳақ тўлаш фондидан олинадиган солиқ қисми — йилнинг иккинчи чораги учун ҳисоб-китоб қилишдан бошлаб;

в) фуқаролардан олинадиган даромад солиғи ҳамда СССРнинг бўйдоқ, ёлғиз ва оиласи кичик фуқароларидан олинадиган солиқ қисми:

меҳнат мажбуриятларини бажариш билан боғлиқ бўлган иш ҳақи ҳамда бошқа пул ва натура ҳолидаги ва бошқа тўловлар — 1991 йил 1 апрелидан амалга оширилган иш учун тўловлардан бошлаб:

фуқароларнинг бошқа даромадларидан — 1991 йилда олинган даромадлардан бошлаб.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Президенти **М. ГОРБАЧЕВ.**

Москва, Кремль.
1991 йил 22 март.

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИ

Кеча XXI-чақириқ халқ депутатлари Тошкент вилоят Кенгашининг бешинчи сессияси бўлиб ўтди.

Халқ депутатлари Тошкент вилоят Кенгаши мандат комиссиясининг тақдимномасини кўриб чиқиб 1991 йил 10 февралда сайланган депутатлар А. С. Маҳмудова (8-Ушинский сайлов мавзеси, Олмалиқ шаҳри), В. П. Савельев (29-Индустрия сайлов мавзеси, Бекобод шаҳри), К. Х. Юсупов (36-Коммунистик сайлов мавзеси, Бекобод шаҳри), Р. О. Ёқубов (136-Қарши сайлов мавзеси, Коммунистик райони), Т. Т. Турсунов (189-Ғафур Ғулом сайлов мавзеси, Тошкент райони)ларнинг ваколатлари ҳақиқий деб тан олинди.

Сессия Л. П. Терновихни вилоят ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари, Т. А. Ботиров, А. А. Валиев, В. А. Лозицкийларни вилоят ижроия қўмитаси раисининг ўринбосарлари қилиб тасдиқлади.

Вилоят Советининг раиси С. М. Мамарасулов Ўзбекистон ССР Президентининг «Ўзбекистон ССР қишлоқ аҳолисини ичимлик сув билан ва табиий газ билан таъминлашни яхшилаш тўғрисида»ги Фармонининг бажарилиши ва вилоятда якка тартибдаги уй-жой қурилишининг аҳволи ҳақида маъруза қилди.

Бу масалани муҳокама қилишда халқ депутатлари Бўка район Кенгашининг раиси К. Д. Элчибоев, Коммунистик районидаги Свердлов номли жамоа хўжалиги раиси, 132-Свердлов сайлов мавзесидан депутат, А. Г. Машахапов, «Ташоблгаз» вилоят бошқармаси бошлиғи Б. С. Раҳимов, 21-Комсомол сайлов мавзесидан, депутат (Ангрен шаҳри), Г. Н. Зобнина, Ўзбекистон Компартияси Бўстонлиқ район қўмитасининг иккинчи котиби, 92-Хўжакент сайлов мавзесидан депутат, Қ. Т. Каримбердиев, Бўка районидаги тузатиш-ишлаб чиқариш корхонасининг инженер-технологи, 104-марказий сайлов мавзесидан депутат П. А. Абдуллазизов, халқ депутатлари Орджоникидзе район Кенгаши ижроия қўмитасининг раиси, 148-Чинобод сайлов мавзесидан депутат Х. Нурматов, республика «Узагроводоканал» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошқарувчиси, 118-Назарбек сайлов мавзесидан депутат Н. Заҳриддиновлар қатнашдилар.

Депутатлар вилоят ижроия қўмитасининг раиси С. Д. Сайдалиевнинг «Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг 1990 йил 29 октябрдаги қарорини амалга ошириш юзасидан ҳаракат режаси ва бозор муносабатларига ўтилиши туфайли вилоят халқ хўжалигини барқарорлаштириш бўйича тадбирлар тўғрисида»ги маърузасини тингладилар.

Вилоят молия бошқармасининг бошлиғи А. А. Раҳимбоев «Вилоятнинг 1991 йилги маҳаллий бюджети ва 1989 йилги бюджетнинг ижроси тўғрисида» маъруза қилди.

Бу масалалар юзасидан мулокараларда халқ депутатлари Ангрен шаҳар Кенгашининг раиси С. Юсупалиев, халқ депутатлари Чирчиқ шаҳар Кенгаши раисининг ўринбосари, 52-Ленин сайлов мавзесидан депутат А. И. Бугаев, Бўка районидаги Ҳамза номли жамоа хўжалиги пахтачилик бригадасининг ижарачи бригадири, 105-Ҳамза сайлов мавзесидан депутат Ш. Валижонов, халқ депутатлари Олмалиқ шаҳар Кенгаши ижроия қўмитасининг раиси, 4-Коммунистик сайлов мавзесидан депутат Т. Т. Толипов, «Огонёк» совхоз-заводининг директори, 115-Тошовул сайлов мавзесидан депутат З. Н. Рахматуллаев, халқ депутатлари Коммунистик район Кенгаши ижроия комитети молия бўлимининг мудири, 135-Янгибозор сайлов мавзесидан депутат А. Деҳқонбоев, СССР Давлат банки Тошкент вилоят бошқармаси бошлиғи, халқ депутатлари вилоят Кенгашининг доимий режа ва бюджет-молия комиссияси раиси, 45-уйсозлик сайлов мавзесидан депутат З. Қ. Собировлар қатнашдилар.

Депутатлар Тошкент вилоят ижроия қўмитасининг Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг 1990 йил 29 октябрдаги қарорини амалга ошириш бўйича ҳаракат режаси ва бозор муносабатларига ўтилиши туфайли вилоят халқ хўжалигини барқарорлаштириш бўйича тадбирларни халқ депутатлари вилоят Кенгаши доимий комиссияларининг мулоҳазаларини ҳисобга олган ҳолда маъқулладилар.

Сессия халқ депутатлари вилоят кенгаши ижроия қўмитаси томонидан тақдим этилган вилоятнинг 1991 йилги маҳаллий бюджетини ва 1989 йилги маҳаллий бюджетнинг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқлади.

Сессия халқ депутатлари вилоят Кенгаши доимий комиссиялари фаолиятини фаоллаштириш мақсадларида ва шу йилнинг 10-февралида бўлиб ўтган оралиқ сайловларини ҳисобга олиб, вилоят Кенгаши раёсатининг доимий комиссиялар таркибини қисман ўзгартириш тўғрисидаги таклифига рози бўлди.

Депутатлар шунингдек, «Тошкент вилоятида ер участкалари бериш тўғрисида корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг илтимосномаларини кўриб чиқиш ва ҳал этишдаги мувақкат тартибга қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги ҳамда «вилоят кенгаши депутатлари Е. Г. Болшаков, Н. М. Мадаминов, М. Т. Тилламуродоваларнинг ваколатларини муддатдан илгари соқит қилиш тўғрисида»ги масалаларни ҳам кўриб чиқдилар.

Шу билан йигирма биринчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент вилоят кенгашининг бешинчи сессияси ўз ишини якунлади.

ВИЛОЯТ ИЖРОИЯ ҚЎМИТАСИ РАИСИНИНГ БИРИНЧИ УРИНБОСАРИ — ҚУРИЛИШ, ТРАНСПОРТ, АЛОҚА, ГАЗЛАШТИРИШ ВА КОММУНАЛ ХУЖАЛИГИ КОМПЛЕКСИ РАҲБАРИ

Тернових Леонид Павлович — 1942 йилда туғилган, рус, 1971 йилдан КПСС аъзоси, маълумоти олий, инженер-гидротехник.

Меҳнат фаолиятини 1959 йилда токарликдан бошлаган, 1966 йилдан 1976 йилгача «ЧарвакГЭСстрой» бошқармасининг устаси, участка бошлиғи, бош мухандис ўринбосари. 1976 йилдан 1979 йилгача «Узбекгидроэнергострой» тресты бош мухандиси ўринбосари. 1979 йилда янги Ангрен ГРЭСи қурилиш бошқармаси бошлиғи, 1979 йилдан 1984 йилгача вилоят партия қўмитаси қурилиш бўлими мудирининг ўринбосари, 1984 йилдан 1989 йилгача шу бўлимнинг мудири. 1989 йилнинг февралида Тошкент вилоят ижроия қўмитаси раисининг ўринбосари қилиб сайланган.

ВИЛОЯТ ИЖРОИЯ ҚЎМИТАСИ РАИСИНИНГ УРИНБОСАРИ — ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛИ БУЮМЛАРИ, САВДО, ХИЗМАТЛАР КЎРСАТИШ ВА ШИРКАТЛАР КОМПЛЕКСИ РАҲБАРИ

Ботиров Турмаҳамат Анорович — 1942 йилда туғилган, ўзбек, 1965 йилдан КПСС аъзоси, маълумоти олий, техник-технолог.

Меҳнат фаолиятини 1960 йилда Олмалиқ мебель фабрикасида уста бўлиб ишлашдан бошлаган, шу корхонада цех бошлиғи, техника назорати бўлими бошлиғи бўлиб меҳнат қилган. 1967 йилдан 1976 йилгача партия ва совет ишида ишлаган, Олмалиқ шаҳар партия қўмитасининг инструктори, Олмалиқ шаҳар ижроия қўмитаси раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Вазирлар Кенгаши ишлар бошқармасининг катта референти. 1976 йилдан 1978 йилгача Тошкентдаги махсус мебель заводи директори, 1978 йилдан 1991 йилгача Ўзбекистон республика касаба уюшмалари Кенгаши уй-жой-маиший бўлими мудири, Оҳангарон районидаги Эйвалек махсус темир-бетон комбинати директорининг ўринбосари, кейинчалик директор бўлиб ишлаган. Ўзбекистон ССР халқ депутати қилиб сайланган.

ВИЛОЯТ ИЖРОИЯ ҚЎМИТАСИ РАИСИНИНГ УРИНБОСАРИ — ВИЛОЯТ ПЛАН КОМИССИЯСИ РАИСИ — РЕСУРСЛАР, МОДДИЙ-ТЕХНИКА ТАЪМИНОТИ ВА АҲДНОМАЛАР БЎЙИЧА УМУМИҚТИСОДИЙ КОМПЛЕКС РАҲБАРИ

Валиев Акмал Абдувалиевич — 1931 йилда туғилган, ўзбек, 1955 йилдан КПСС аъзоси, маълумоти олий, иқтисодчи.

Меҳнат фаолиятини 1950 йилда СССР қишлоқ хўжалик банки пункти инспекторлигидан бошлаган. 1955 йилдан 1956 йилгача Давлат банки Ховос бўлинмасининг кредит инспектори, 1956 йилдан 1958 йилгача Ўзбекистон ССР Молия вазирлигининг ревизори, иқтисодчиси. 1958 йилдан 1963 йилгача Ўзбекистон ССР Давлат план комитетининг иқтисодчиси, бош мутахассиси. 1963 йилдан 1967 йилгача Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Вазирлар Кенгаши Партия-давлат назорати қўмитасининг режа-молия органлари бўйича бўлим инспектори, Ўзбекистон ССР Давлат план комитетининг бўлим мудири, 1967 йилдан 1968 йилгача Ўзбекистон ССР Давлат нарх қўмитаси раисининг ўринбосари, 1968 йилдан 1980 йилгача Тошкент вилоят ижроия қўмитаси вилоят режа комиссиясининг раиси. 1980 йилдан 1991 йилгача Ўзбекистон ССР Давлат режа қўмитасининг молия, таннарх ва фойда бўлими бошлиғи.

ВИЛОЯТ ИЖРОИЯ ҚЎМИТАСИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИ — МАШИНАСОЗЛИК, ЁҚИЛҒИ САНОАТИ, ЭНЕРГЕТИКА, КИМЁ ВА МЕТАЛЛУРГИЯ ҲАМДА ФАВҚУЛОДДА ВАЗИЯТЛАР, АТРОФ-МУҲИТ МУҲОФАЗАСИ КОМПЛЕКСИ РАҲБАРИ

Лозицкий Валерий Александрович — 1943 йилда туғилган, рус, 1968 йилдан КПСС аъзоси, маълумоти олий, мухандис-механик.

Меҳнат фаолиятини 1960 йилда «Чирчиксельмаш» заводи слесарлигидан бошлади. 1966 йилдан Чирчиқдаги 13-шаҳар ҳунар-техника билим юртининг ишлаб чиқариш таълими устаси бўлиб, сўнгра комсомол ва партия ишларида ишлаган. 1966 йилдан 1979 йилгача Чирчиқ шаҳар комсомол қўмитаси ташкилий бўлими мудири, иккинчи. биринчи котиби, Ўзбекистон ЛКСМ Тошкент вилоят қўмитасининг иккинчи котиби, 1979 йилдан 1984 йилгача Тошкент вилоят Оржоникидзе район партия қўмитасининг котиби, иккинчи котиби, 1984 йилдан 1989 йилгача Қашқадарё вилояти Қарши шаҳар партия қўмитасининг биринчи котиби, 1989 йилдан Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси ташкилий-партиявий ва ҳуқуқ ишлари бўлимининг масъул ташкилотчиси эди.

Наврўз

ТИЛЛАРИ ВА ДИЛЛАРИ — МУШТАРАК

МАЪЛУМКИ, Тошкентдаги Сиёсатшунослик ва бошқарув олийгоҳи (собиқ Олий партия мактаби)да Ўрта Осиё жумҳуриятлари ҳамда Қозоғистондан келган кишилар таълим олишади. Куни кеча улар ҳузурида жумҳуриятимизнинг таниқли ёзувчи ва санъаткорлари меҳмон бўлишди. Бу байналмилал жамоада Наврўз байрами жуда кўтаринки руҳда нишонланди.

Байрам тантанасини олийгоҳ ректори М. Искандаров очар экан, тингловчилар, ўқитувчилар ва меҳмонларни Наврўз билан қутлади, уларга ўзининг энг эзгу ниятларини изҳор қилди. Ўзбекистон ССР халқ шоири Абдулла Орипов ва шоир Жуманиёз Жабборов тўпланганларни халқимизнинг энг севимли шодиёнаси билан табриклаб, ёш йигит-қизларнинг келгуси ўқишлари ва ишларида муваффақиятлар тиладилар, янги шеърларидан ўқиб бердилар. Шунингдек олийгоҳ тингловчиси Аҳмад Болибеков ҳам йиғилиш қатнашчилари эътиборига Наврўзга бағишланган шеърини ҳавола этди. Сўнгра тўпланганлар Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Ортиқ Отажонов бошчилигидаги санъаткорларнинг маҳоратидан баҳраманд бўлдилар.

Наврўз шодиёнасида қардош халқларнинг вакиллари ўзларининг миллий таомлари, санъатлари ва либосларини намойиш қилишди. Бу борада қизиқарли танлов ҳам ўтказилди. Тингловчилар ижросидаги ўзбекча мусиқа оҳанглари қозоқча, қирғизча, туркманча ва тожикча куй-қўшиқлар, лапар ҳамда айтишувларга уланиб кетди. Ёшлар ўзларининг бобокалонлари — қадимги туркий халқлар баҳор, бахт ва меҳнат байрамини дўстона ҳамкорликда нишонлашгани, эзгу қувончларини биргаликда баҳам кўришганини намойиш этдилар.

Р. ҚУДРАТОВ.

ПАРКЕНТДА ДУВ-ДУВ ГАП...

Яқинда Паркентда дув-дув гап тарқалди. Эмишки, район ижроия қўмитасининг махсус фармойиши билан улоқ ҳамда от пойгаси ўтказиларммиш. Буни эшитган одамлар эрта тонгданоқ «Ленинобод» совхозининг «Гирвонгарон» дала массиви томон оқиб кела бошладилар. Чиндан ҳам аҳоли орасида спортнинг бу қадимий турига қизиқиш жуда катта эди. Бироқ, анчадан бери мусобақалар «норасмий» ҳаракатда эди. «Наврўзи олам» муносабати билан маҳаллий ҳокимият бу нарсага «давлат мақоми» берди.

Катта сайхонликда район матлубот жамияти, умумий овқатланиш корхонаси ходимлари савдо-сотиқ ишларини қизғин йўлга қўйиб юборганлар. Бир томонда карнай-сурнай овози янграйди. Ҳамманинг кайфияти аъло даражада. Райондаги 13 та шўро хўжалигидан келган моҳир чавандозлар ўзаро беллашувни бошлаб юборишди.

Аввалига от пойгаси ташкил этилди. Унда Энгельс номли шўро хўжалиги вакиллари биринчи ўринни қўлга киритдилар. Шахсий мусобақада «Коммунизм»лик чавандоз Усмон Соҳибов ғолиб келиб, 100 сўм пул мукофоти олишга муяссар бўлди. Шундан сўнг орзиқиб кутилган улоқ ўйинлари бошланди. Район комсомол қўмитаси, матлубот жамияти, «Чотқол», «Коммуна», «Прогресс», «Наврўз» шўро хўжаликлари томонидан ғолибларни тақдирлаш учун 1000 сўм миқдорида пул ва қимматбаҳо буюмлар ажратилгани эълон қилинди. Майдонда қизғин беллашувлар авжига чиқди. Бу борада «Чотқол» ва «Бўстон» хўжаликлари чавандозларига тенг келадиган рақиблар топилмади. Шу ўринда «Чотқол» чавандозлари Тўрабек Дўйсебоев, Оқбой Эсенбоевларнинг чапдастлиги, моҳирлигини алоҳида қайд этиб ўтмоқчимиз Улар 510 сўмлик пул мукофоти ва қимматбаҳо совға олишди.

Ҳа, районда 400 дан зиёд чавандоз иштирокида ўтказилган халқ севган ўйинлар эл оғзига тушди.

Тўйчи ДЎСТМАТОВ,
СССР Журналистлар уюшмаси аъзоси.

Паркентда райижроқўм бош бўлиб яхши тадбир ўтказилибди. Хўш, бошқа жойларда-чи? Афсуски, бу ҳақда йиғилган маълумотлар унчалик кўп эмас. Шу боис ана шу шодиёна кунлари байрам ташкилотчиларига, фахрийларга, отахонларимизга ва рўзномамиз ўқувчиларига мурожаат қиламиз. Ўзингиз билган халқ севган қадимий миллий ўйинларимиз ҳақида бизга хабар беринг. Мухбирларимиз жойларга бориб мусобақа, беллашувлар гувоҳи бўлишга тайёр. Бу ўйинларни ҳар қанча тарғиб қилсак арзийди.

МАФКУРА, ЁШЛАР ҲАЁТИ ВА АХБОРОТ БЎЛИМИ.

НОҲИЯ РЎЗНОМАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

ҚОЗОҒИМ — ЎЗ АЙМОҒИМ

Тошкент райони билан қардош Қозоғистонни битта ариқ ажратиб туради. Ариқнинг ҳар икки қирғоғида яшаётган халқларнинг туриш-турмуши, урф-одатлари деярли бир хил. Баҳорнинг илк кунлари ана шу икки қардош-қондош республикалар — Ўзбекистон ва Қозоғистон Президентлари бу ерда учрашдилар. Бу учрашувда икки қўшни халқ дўстлиги, биродарлигини янада мустаҳкамлаш ҳақида гап борди. Ўртадаги яқин алоқаларни кучайтиришда вилоятимизнинг Тошкент райони билан Жанубий Қозоғистоннинг Сариёғоч райони меҳнаткашлари катта ишлар қилишлари мумкин.

Тошкент ноҳиясининг **«Шонли меҳнат»** рўзномаси кейинги сони «Қариндош, қондош, жондош элларимиз» умумий сарлавҳаси остида чиқди. Иккала ноҳия фирқа қўмиталарининг котибалари Н. Б. Ташимбетова ва Х. С. Саидалиева бу қўшма сондаги ўз мақолаларида Наврўзни биргаликда нишонлаш, иқтисодий, маънавий, спорт соҳасида қилинажак ҳамкорлик ҳақида фикр юритганлар. Газетада сариёғочликлар ҳаётидан ҳикоя қилувчи мақола ва суратларга катта ўрин берилган. Ёзувчи Эмин Усмон «Бирлигимизнинг пойдевори бор» деган мақоласи билан ҳам қатнашган. Мақолада, жумладан, шундай ёзилади: «Биз қадимий анъаналаримизни тиклаб, бир-биримизга чинакам оға-ини бўлмоғимиз лозим. Қозоқ ўзбекни ўз оғам, ўзбек эса қозоғим — ўз аймоғим, косамдаги каймоғим, деган». Бинобарин, район қаламкашлари бундан буён ҳам ён қўшни — жон қўшнилари ҳаётини доимий тарзда кенг ёритиб боришлари керак.

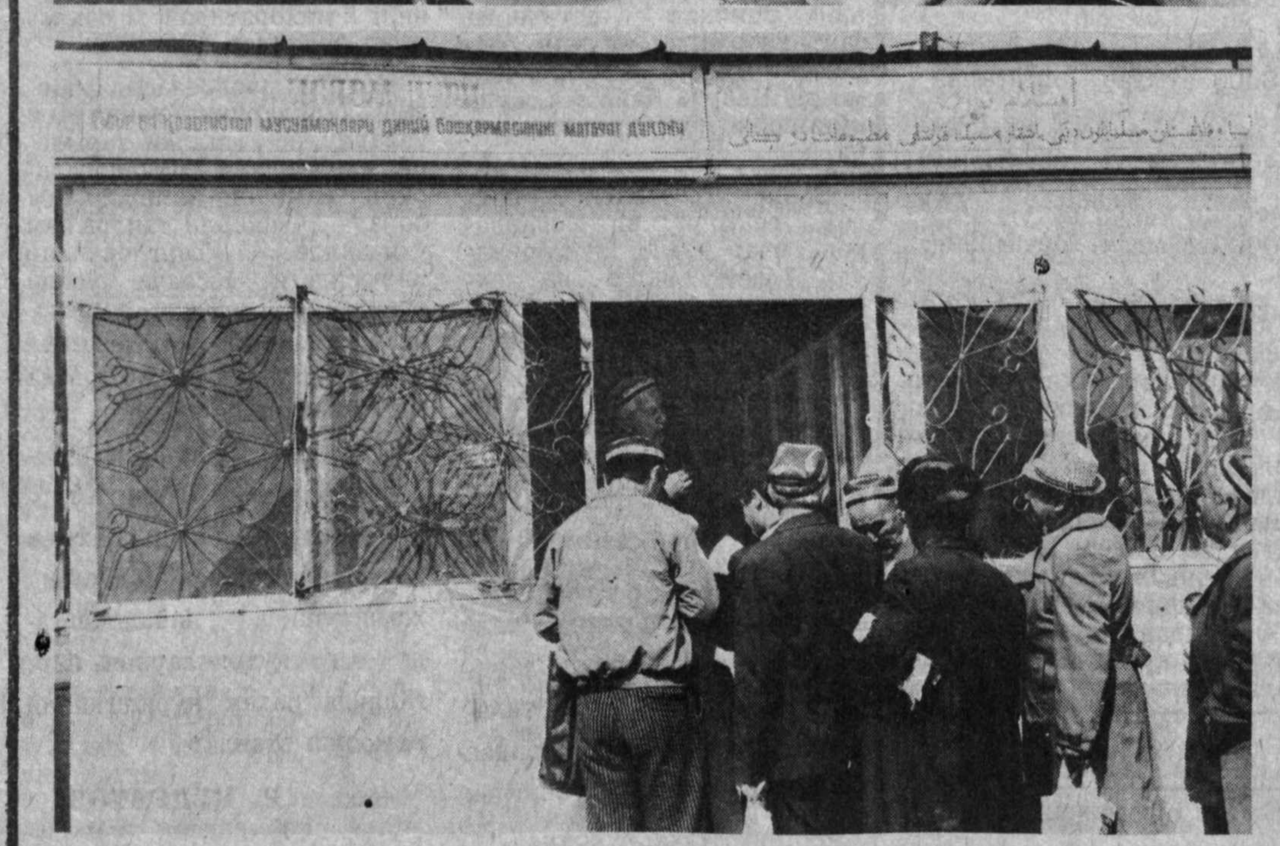

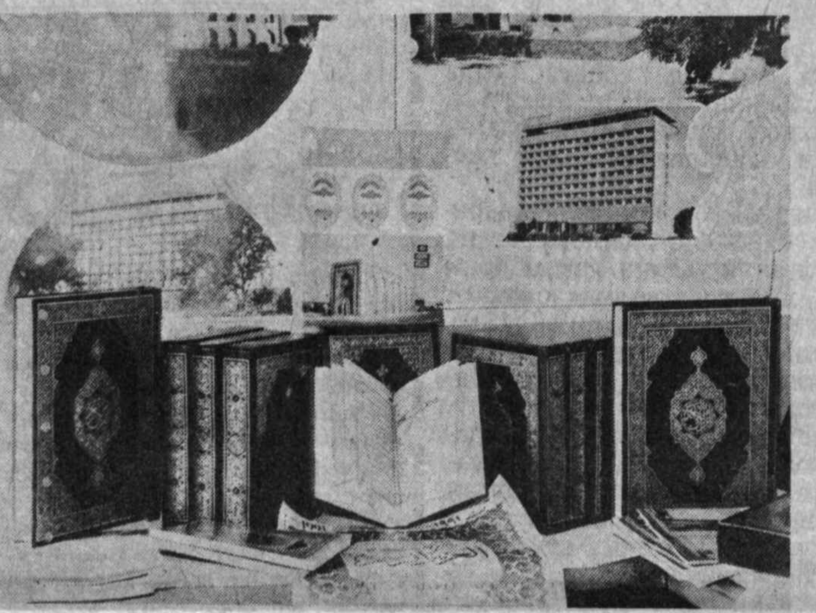

ХАЗИНА КИТОБЛАР— ХАЛҚҚА

Пойтахтимизнинг Эски шаҳаридаги Ботир Зокиров кўчасида Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диний бошқармасининг матбуот нашрлари билан савдо қилувчи дўкони очилди. Бу ердан Саудия Арабистонидан келтирилган «Қуръони Мажид»нинг бир неча турлари, «Ислом Нури» ойномаси, «Совет Шарқи мусулмонлари» мажалласи, бобокалонларимиздан бизгача етиб келган аҳлоқ-одобга оид китобларни харид қилишингиз мумкин. Сотувчи Абдуллоҳ Умар ўғли барча харидорларни ширин сўз билан кутиб олиб, керак бўлса мухлисларни қизиқтирган масалаларни ечишда ёрдамлашиш билан бир вақтда уларнинг тушуна оладиган китобларини танлашларида яқиндан ёрдам бермоқда. Дўконга ташриф буюрганларнинг айримларини суҳбатга тортдим.

Наманган шаҳридан келган меҳмон Карим ота: — Авваллари «Қуръон»нинг бозордаги нархи 300 дан 1000 сўмгача, «Боғдоди», «Муаллим-ус-сони», «Ибодати исломия» китоблари ҳам 2—3 баробар қимматига яширин савдо қилинарди. Уларнинг сифати анча қониқарсиз эди. Қайта қуриш шарофати билан биз мусулмонларга шунчалик шароит яратиб берилмоқда.

Иккинчи суҳбатдошим ўзини Усмон Исломов деб таништирди.

— Наврўз байрами кунлари дўконнинг очилиши халқимизни янада хурсанд қилди. Менимча маърифат, аҳлоқ-одоб тарқатувчи бундай дўконлар кўринарли жойларда, замонавий услубда қурилса, савобдан ҳоли бўлмас эди.

Суҳбатимизга Абдуллоҳ Умар ўғли қўшилди.

— Хазина китобларни халққа етказишда республикамизнинг Қўқон, Андижон, Наманган шаҳарларидан сўнг мана энди Тошкентти азимда ҳам катта имконият туғилди. Дўкон Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диний бошқармаси раиси муфтий ҳазратлари Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф ташаббуслари ва саъй-ҳаракатлари билан очилди.

Харидорларнинг гавжумлиги халқимизнинг бундай рисолаларга талаби катта эканлигидан далолат бермоқда. Уларнинг эҳтиёжларини қондира оладиган бундай дўконлар яна очилишини, савдога чиқазиладиган нодир асарларнинг хиллари, сони бисёр бўлишини истардик.

Д. АҲМАД.

СУРАТЛАРДА: янги китоб дўконида савдо пайти.

МУАЛЛИФ суратлари.

ОГОҲ БЎЛИНГ!

АЙНИГАНИ ЗАҲАРЛАЙДИ

Кўп бора огоҳлантиришимизга қарамай, рўй бераётган бу нохуш ҳодиса ҳақида яна ёзишга тўғри келяпти. Бежиз эмас, яқинда Тошкент вилоятининг Ангрен, Чирчиқ, Янгийўл шаҳарларида консервадан заҳарланиш — ботулизм туфайли бир қатор кишилар оғир аҳволда касалхоналарга ётқизилди.

Бу дард кўпинча айниган консерва маҳсулоти — қўзиқорин, бодринг истеъмол қилиниши оқибатида содир бўлмоқда. Ҳар йили хонадонларда бундай консервалар тайёрлашга ружу қўйилаётир. Буни ҳеч ким ман этмайди, албатта. Лекин уни билиб тайёрлаш керак. Агар сабзавот бир неча бор ювилмаса, идиш роса қайнатилмаса микроблар «бош кўтариб» заҳар ҳосил қиладилар. Консерва тайёрлашнинг сифатлари биргина булар эмас. Тайёр маҳсулотга 10 фоиз миқдорида ош тузи, меъёрида сирка қўшиш ҳам керак бўлади.

Шуни билиб қўйиш керакки, ботулизм таёқчаларининг заҳари химиявий заҳарлар орасида энг кучлисидир. У 80 даражадан паст бўлган иссиқ ва ҳаво таъсирида парчаланмайди. Заҳар пайдо бўлганлигини кўтарилган қопқоқдан билиш мумкин. Кўпинча у очилиб ҳам кетади. Консерванинг ранги эса лойқаланиб қолади. Баъзан бундай белгиларсиз ҳам заҳар ҳосил бўлаверади.

Касалликнинг оғир ёки енгил ўтиши ошқозонга тушган заҳар миқдорига боғлиқ. Тузламалар сувида заҳар кўпроқ тўпланади. Касаллик маҳсулотни истеъмол қилгандан кейин икки соат ёки икки ҳафта ичида бошланиши мумкин. Бунда кўнгил айниши, қайт қилиш, лоҳаслик, бош оғриши ва айланиши, кўз олдида туман пайдо бўлиши, беморнинг қовоғи оғирлашуви каби белгилар билан бошланади. Нафас олиш қийинлашади. Ростини айтиш керак, ботулизм хавфли дард. У кўпинча хунук ҳодиса билан тугайди. Шунинг учун ҳам сизлардан илтимос, уй шароитида тайёрланган консерваларнинг бузилганини сезиб қолсангиз асло истеъмол қилманг... Ўзингизда ёки оила аъзоларингизда, қўни-қўшнингизда бу касалликнинг белгиларини сезсангиз, дарҳол шифокорга мурожаат қилинг.

Ж. ЗИЁВУДДИНОВ,
Тошкент вилояти санитария ва эпидемиология станцияси бош ҳакимининг ўринбосари.

Муҳаррир
Н. НАСИМОВ.

ОЙНАИ ЖАҲОНДА

Чоршанба

27 МАРТ

● ЎзТВ I

9.00 «Санъаткор ҳаётидан икки кун». Телефильм («Ўзбектелефильм»).
9.35 «Йўқолган хазина». Бадиий фильм («Мосфильм»).
11.00 Ойнаи жаҳон хазинасидан. «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.05 «Деярли рўйи-рост воқеа», «Ваня боради» картинаси», «Пластилиндан ясалган қарға». Мультфильмлар.
18.30 Болалар учун. «Қўғирчоқлар — менинг дўстларим».
19.05 «Дунёни кўргим келади...».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Инсон ва қонун». Ўсмирлар жинояти ҳақида.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Камолот сари». Шаҳноза Фозилжонова ва Убайдулла Алиев.
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Бугун — Халқаро театр куни».
22.45 Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий. «Паранжи сирлари». Аброр Ҳидоятов номидаги Ўзбек Давлат драма театрининг спектакли.
00.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.05 «Табиатни асрайлик». Телефильм.
19.20 Регби бўйича СССР чемпионати. «Звезда» (Тошкент) — «ВВА» (Монино, Москва вилояти). Ёзиб олинган.
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Абу Райҳон Беруний». Бадиий фильм. 2-серия.

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время».
22.15 «Кошонаи Лайли».

● МТ I

7.00 «Тонг».
9.30 Ишчан чопар.
9.45 «Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар!».
10.45 «Тақдиринг, лўли». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Кишинёв).
11.15 Халқ куйлари.
11.30 Халқаро театр кунига. «Мейерхольд». Телевизион ҳужжатли фильм.
12.30 «ТСН».

* * *

15.30 «ТСН».
15.45 «Михайло Ломоносов». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-фильм. 3-серия.
17.05 «Қизиқувчилар олами».
17.20 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
18.20 Останкино концерт студиясида Тошкент шаҳридаги 1-олий ҳунар билим юртининг директори Темур Иноғомов билан учрашув.
19.20 Н. Пейко. Квинтет-вариациялар.
19.35 «Қайта қуриш. Бу Японияда қандай бўлган?» 3-кўрсатув. Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи В. Цветов олиб боради.
20.20 «Променад-концерт таништиради...» (Л. Рюмина).
20.40 «Бировнинг олтини». Бадиий фильм. 2-серия.
21.30 «Время».
22.15 Халқаро театр кунига. МТ нинг олтин хазинасидан. «Сизга севгидан сўзласам...».
23.20 «Кинопанорама».

Тунги телевидение

00.50 Эстрада театри. В. Толкунова. «Аёл монологи».
01.50 «Степанчиково қишлоғи ва унинг аҳолиси». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
9.15 Мультфильмлар: «Бодрингбойнинг саргузаштлари», «Парасолька овда», «Сурнайча ва кўзача».
9.45 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
10.15 «Қўшиқ мафтун этганлар». Фильм-концерт (Кишинёв).
10.45 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.15 Болалар учун фильм. «Лопотухинга ишонсак...». 1 ва 2-сериялар («Экран», 1983 й.).
13.20 «Бизнинг театрда нима гап?». С. Образцов раҳбарлигидаги Давлат марказий қўғирчоқ театри ҳақида фильм.
14.45 «Қишки туманлар пайти». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.

* * *

17.20 «Сўна». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия.
18.25 «Томошабинлар меҳри соврини» кинофестивали. «Бой берилган вақтни излаб». Телевизион ҳужжатли фильм («Союзтелефильм»).
18.45 Россиянинг парламент хабарномаси.
19.00 «Атайлаб». Мультфильм.
19.10 Россиянинг ҳужжатли экрани. «Меники». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Татар композитори С. Сайдашов ҳақида (Қозон).
20.30 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.45 Сузиш. Жаҳон кубоги. Лениграддан кўрсатилади.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 **СССР Олий Кенгашининг сессиясида.**

*

23.15 «Рақсга бахшида умр». Фильм-балет («Экран»).

ЭЪЛОНЛАР БУРЧАГИ

Обрў-эътиборли касбни эгаллашни орзу қиласизми?

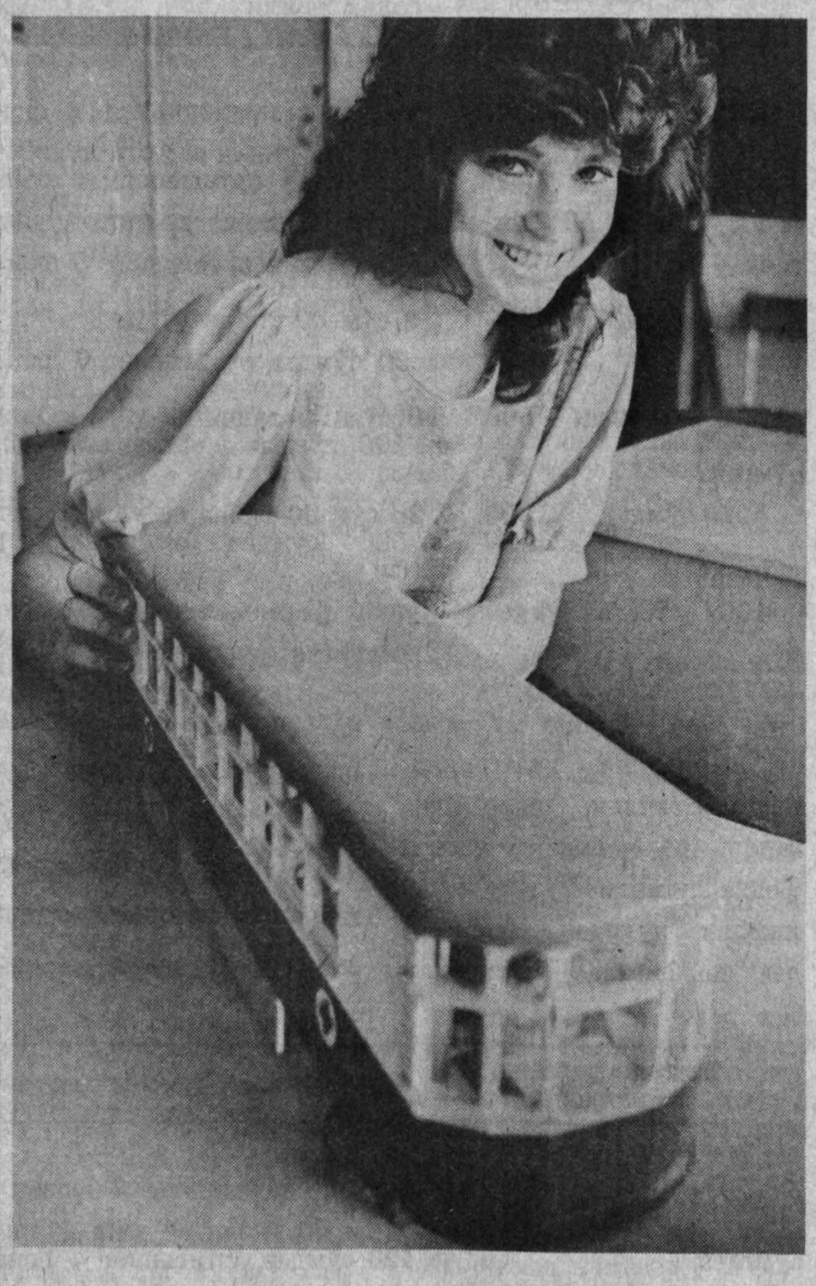

УЗОҚ ЎЙЛАНИБ, ИККИЛАНИБ ЎТИРМАНГ!
ЭЛЕКТР ТРАНСПОРТИНИ ҲАЙДАШ — АЙНИ ЁШЛАРБОП ИШДИР!
БУ — ЗАМОНАВИЙ ВА ИСТИҚБОЛЛИ КАСБ!

Трамвай-троллейбус бошқармаси қуйидагиларга **кафолат беради:**

Аввало — юқори ойлик маош! Иш вақтининг ойлик мезони бажарилган тақдирда трамвай ва троллейбус ҳайдовчисининг ўртача ойлик маоши 400-500 сўмни ташкил этади. Бироқ иш ҳақи шу билан чекланиб қолмайди. Айрим ҳайдовчиларнинг иш ҳақи ойига 700 сўм ва ундан ҳам ортиб кетиши мумкин.

Тошкент пропискаси ва ётоқхона билан таъминланилади. Бундан ташқари, электр транспорти ҳайдовчилари навбатсиз кооператив уй олишлари мумкин.

Шунингдек, трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармаси ходимларига санаторийлар, дам олиш уйлари, сайёҳлик базаларига имтиёзли шартларда йўлланмалар берилади.

Биринчи даражали тренажёрлар, буғ ҳаммомлари ва ҳовузлари бўлган спорт комплекслари ҳам депо ходимларининг хизматига мунтазир.

Ёдингизда бўлсин!

Электр транспорти ҳайдовчилари имтиёзли пенсия олиш ҳуқуқига эгадирлар. Транспортда 15 йил ишлаган ва умумий меҳнат фаолияти 25 йил бўлган эркаклар 55 ёшида, транспортда 10 йил ишлаган, умумий меҳнат фаолияти 20 йил бўлган аёллар 50 ёшида қарилик пенсиясига чиқадилар.

Сизга манзур бўладими?

Ундай бўлса, қуйидаги манзилга мурожаат қилинг: Тошкент шаҳри, Широкая кўчаси, 6-уй, Трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармаси.

Телефонлар: 33-58-71, 34-63-06, 33-58-50.

Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасида Сиз ҳайдовчи касбини эгаллаб чиқасиз.

Ўқиш даврида курсантларга ойига 100 сўмдан 140 сўмгача стипендия бериб борилади.

Ўқув комбинати манзили: Тошкент шаҳри, «Новий путь» кўчаси, 180«а» уй. Телефон 91-53-80.

ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС БОШҚАРМАСИ ДЕПОЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ

1-ТРАМВАЙ ДЕПОСИ: 91-19-06, 91-19-30;

2-ТРАМВАЙ ДЕПОСИ: 72-81-78, 72-80-92;

1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ: 56-13-84, 56-19-53, 56-07-52;

2-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ: 53-75-25, 53-78-58;

«ҚИЗИЛ ШАРҚ» ДЕПОСИ: 63-38-93, 63-29-37, 63-29-34, 63-38-95.

ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИ.

«Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси

Ўзбекистон ССР Маданият вазирлиги М. Қориёқубов номидаги Ўзбек давлат филармонияси

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигига бағишланади
30 МАРТ СОАТ 19.30 ДА
Ўзбекистон ССР ва Туркманистон ССР халқ артисти

Бобомурод ҲАМДАМОВ

КОНЦЕРТИ

Программани — Уткир СИДДИҚОВ олиб боради.

Чипталар сарой кассаларида соат 11.00 дан бошлаб сотилмоқда.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
АССАЛОМУ АЛАЙКУМ, АЗИЗЛАР!

2—3 АПРЕЛЬ СОАТ 19.30 ДА
УСТА ОЛИМ КОМИЛОВ ХОТИРАСИГА БАҒИШЛАНГАН

«З А Р Б—91»

БУТУНИТТИФОҚ ДОИРАЧИЛАР ТАНЛОВИ ҒОЛИБЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВ ҲАМДА
КОНЦЕРТ ПРОГРАММАСИНИ КЎРИШГА ТАКЛИФ ЭТАМИЗ
ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССР халқ артистлари:
Камолиддин РАҲИМОВ, Ғуломжон ЁҚУБОВ, Хайрулла ЛУТФУЛЛАЕВ, Нуриддин ҲАМРОҚУЛОВ

Ўзбекистон ССР Ленин комсомоли мукофотининг нишондорлари: Ғиёс БОЙТОЕВ, Муҳриддин ХОЛИҚОВ, Обид АСОМОВ.

Чипталар сарой кассаларида соат 10 дан 19.00 гача сотилади. Телефонлар: 45-92-13, 41-74-30.

АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА

27 МАРТ, 3 АПРЕЛЬ СОАТ 19.00 ДА

ПРЕМЬЕРА

АЛИШЕР НАВОИЙ асари
Ш. РИЗАЕВ сценарийси.

«ИСКАНДАР»

(2 пардали фожеа)

САҲНАЛАШТИРУВЧИ РЕЖИССЕР: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ўзбекистон Ленин комсомоли ва Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг совриндори Б. Т. ЙЎЛДОШЕВ.

РАССОМЛАР: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг совриндори Г. БРИМ, Александр БАТИКОВ, Бахтиёр ТЎРАЕВ.

МУСИҚАЛАРНИ САҲНАЛАШТИРУВЧИ: Қирғизистон ССР халқ артисти Толибжон БАДИНОВ.

ҚАТНАШАДИЛАР:

Жумҳуриятда хизмат кўрсатган артист Ҳ. НУРМАТОВ.

Ўзбекистон ССР Ленин комсомоли мукофотининг совриндорлари: М. ТЕШАБОЕВА, Х. АРСЛОНОВ, С. РОМЕТОВА.

Артистлар: А. РАФИҚОВ, Э. НОСИРОВ, Г. РАҲИМОВА, Ш. УЗОҚОВА, Н. АБДУВОҲИДОВА, Ш. ТОЛИПОВ, Ғ. ЖУМАНОВ, Ж. РАМЕТОВ, Ф. АБДУЛЛАЕВ, М. ТЕШАБОЕВ, Т. ШУКУРОВ ва бошқалар.

ТЕАТРИНИНГ БОШ РЕЖИССЕРИ — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ўзбекистон Ленин комсомоли ва Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг совриндори Б. Т. ЙЎЛДОШЕВ.

Чипталар ҳар куни соат 10 дан 19.00 гача сотилмоқда.
Манзилгоҳ: Уйғур кўчаси, 2-уй. Телефон: 44-56-52.

Ўрта Осиё магистраль нефть маҳсулотлари қувурлари корхонаси ва Ўзбекистон ССР Нефть маҳсулотлари давлат комитетининг

ТОШКЕНТ ЮК ТУШИРИШ-ОРТИШ-ТАҚСИМЛАШ КОРХОНАСИ

ТУГАТИЛАДИ

ва улар негизида Ўзбекистон ССР Нефть маҳсулотлари давлат комитетининг

НЕФТЬ МАҲСУЛОТЛАРИНИ ТРАНСПОРТДА ТАШИШ ВА ЖЎНАТИШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб 2 ой мобайнида қуйидаги манзилда қабул қилинади: 702855, Тошкент вилояти, Чиноз ноҳияси, Пахта қишлоғи.

Тошкент ҳақиқати («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700000 ТОШКЕНТ, ГСП, ЛЕНИНГРАД КУЧАСИ, 32.

Муҳаррир ўринбосарлари — 335885, 325747, 325748, 337916; масъул котиб — 334808, 325353, масъул котиб ўринбосарлари — 325750, бўлимлар: мафкура, ёшлар ҳаёти ва ахборот — 325778, 325645, 337010, Қишлоқ хўжалиги — 325647; саноат, қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий Кенгашлар ҳаёти — 325733, ижтимоий масалалар — 325556; маданият — 325767, адабиёт ва санъат — 325553; хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354, жамоатчи кенгаш қабул хонаси — 33-40-48, 325354, эълонлар бўлими —325727.

Буюртма — 4887. Ўзбекистон Компартияси Марказий Кўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс: 64672. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12